

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:
6-hatásos példát sor egyelőre 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülé-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvény-
Társaság.

József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, október 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A gazdasági-egylet szatócsboltja.
- A magyar tudomány oszlopa.
- Polgármester-válasz Makón.
- A kultur-palota tervai a bíráló-bizottság előtt.
- Halálos elgátlás Gájban.
- Ujabb hírek a Lónyay-pár válásáról.
- Aradi kereskedők a fogyasztási szövetkezetek ellen.
- Öngyilkos aradi huszárfőhadnagy.
- Pillangó kisasszony.
- Erzsike főhercegnő házassága.
- Öngyilkos leánya.
- Tárca: Az asszony elmegy. Irta: Hosti Henrik.
- Regény-Csarnok: A karvalyek vére. Irta: Theuriet André.

A gazdasági-egylet szatócsboltja.

Arad, október 15.

Az Aradi Kereskedők Köre jelentékenyen jobb véleménynyel van az Aradmegyei Gazdasági Egyletről, mint amennyit e nobilis egyesület megérdemel. Az aradi kereskedők ma este tartott értekezletén a gazdák fogyasztási szövetkezetét ugyanis a következőképp definiálták:

— A gazdasági szövetkezet nem tekinthető egyébnek, mint csak a kereskedők versenytársának.

Nos, hogy e jóindulatu meghatározásra érdemtelen, s hogy az aradmegyei gaz-

dák fogyasztási és értékesítő szövetkezetét egyéb is, mint csak a kereskedők versenytársa, azt be fogjuk bizonyítani alább.

Addig azonban maradjunk csak meg a kereskedők álláspontján.

Két esztendővel ezelőtt szövetkezetté társult néhány tucat aradmegyei gazda oly célból, hogy a szövetkezet jó minőségű és olcsó gazdasági cikkekkel lássa el tagjait és közvetítője legyen termékeik eladásának. A megalakulás után kedvezményekért fordultak fűhöz-fához, azt tartván szem előtt, hogy amit adó, bélyeg, illeték, meg más egyéb ilyen haszontalan dolgokban az államtól eldisputálni tudnak, az mind tiszta nyereség, s külön-külön jó eszköz arra, hogy az elárusítandó cikkeket olcsóbban adhassák, mint a közterhekben nyakig uszó kereskedő.

Igy történt, hogy az aradmegyei gazdák fogyasztási szövetkezetét fölmentette a pénzügyi kormány a jövedelmi adó, a pótagó, a törvényhatósági és községi adó, az utadó, a kereskedelmi és iparkamarai illeték, valamint azon kötelezettség alól, hogy cégjegyzések és egyéb ügyek elintézésénél bélyeg nehezedjék uri vállaira.

Ellenszolgáltatás gyanánt csupán egy dolgot kötött ki a kormány: azt, hogy üzletkörtől nem terjesztheti ki azokra, kik nem tagjai a szövetkezetnek.

A gazdasági egylet szatócsboltja — mert hisz csakugyan nem egyéb — szépen el is fogadta a temérdek kedvez-

ményt, fölmentést és előjogot, s elment a vidékre filiálét alapítani, tagokat verbuválni, aranyhegyeket ígérni a jámbor falusi parasztoknak.

Miközben pedig szépen tollasodott a szövetkezet vezető gárdája, azalatt a haszonleső urak megfélemedtek az egyetlen kötelezettségről, melyet a törvény elibük szabott, s lettek konkurrensai, önkretevéi egy egész társadalmi osztálynak: a vidék kiskereskedőinek.

A szövetkezet boltjaiban dehogy kérdezték a vásárlótól, hogy tag-e vagy nem. Ha jött, adtak neki, ha nem jött, a házához mentek el, s úgy csalogatták a szövetkezet boltjába. Sőt, mint a kereskedők mai gyűlésén halottuk, megtette az Aradmegyei gazdasági egyesület azt is, hogy egy nyilvános versenyen ajánlatot tett Arad városának cementszállításra.

A közterhek viselésében megtagadni a részt, ellenben kivenni az adók alatt görnyedező állampolgár szájából a betevő falatot: az már jóval több, mint amennyit szó nélkül hagyhatott az érdekeiben mélyen sértett kereskedő osztály.

Minden méltányosan érző ember meleg rokonszenve kíséri tehát az aradi kereskedők mozgalmát, mikor azzal a kérelemmel fordulnak Magyarország pénzügyminiszteréhez, hogy vegye vissza a gazdák szövetkezetének nyújtott nagyértékű kedvezményeket, mert az egyesület méltatlan rá, miután nem szociális feladatok megoldá-

TÁRCA

Az asszony elmegy.

Irta: Hosti Henrik.

I.

Egy kis asztali lámpa terjeszt gyöngye világosságot a szobában és rózsaszín ernyője mindenre pirosas árnyékot vet. O nagysága férje jelenlétében esteli toalettet csinál.

A szobácskában csend van; meghallatszik az asszony szoknyájának suhanása, ha fordul egyet; vagy a férjúrám egy-egy kiszabadult szövege.

A csend olyan, aminő egy hirtelen kitört nyári zivatar után támad, de azért minden pillanatban megeredhet újra az eső.

— Haragszik még, Liza? — szól az ur háttalanul.

Semmi válasz a félénk kérdésre. Az asszony a haját tüzi, mintha kivüle senki sem volna jelen.

— Hát ne legyen gyerek, édesem! — mondja újra a férj.

Az asszony vissza nem fordul a szóra, csak türelmetlen mozdulattal sejteti, hogy az ur terhére van.

Erre azután a férj dühösen felugrik és ifut.

— Hát nem bánom! . . . Jo éjszakát! . . . Mikor az asszony egyedül marad, beül egy puha székbe és mosolyog, hogy ime: most ő az ur a háznál. Es milyen dühös volt ezért a ferjecskeje! . . . így még nem látta soha.

De úgy kell! . . . tudja meg, mit jelent az asszonynyal kikezdeni! . . . Az ajkán egyszerre csak pajkos mosoly jelen meg, amikor arra gondol, minő dühös lenne a férjecske akkor, ha bezárná előle az ajtót . . .

De annyira mégsem vitte a tréfát . . . Nem zárta be . . .

Most békülékenyen idézte vissza azt a tréfából támadt perpatvart, amiből ez a nagy harag keletkezett — és egész bizonyosan nem is tudná megmondani, hogy és miképpen.

A lámpát lejjebb huzta, ledobta pongyoláját, azután behajtotta puha ágyába, és egész a szájáig betakarozdott.

Az első eset volt házasságukban ez az összezördülés, de nem vette komolyan. Majd kibékül Szilassy ur.

— Fogadok, — gondolta — hogy egy negyed óra sem telik bele, amikor férjecske mélyen, bűnbánóan belopózik . . .

De nem jött . . . Unalmában boszankodva vigigjáratta pillantását az Amor-szobrocskán, a képeken, az apró csecse-becséken, mindenben újra, meg újra, csak hogy teljék az idő, de az ember, úgy látszik, komolyan vette a haragot — nem jött . . .

A dolgozószobájában próbált egyet-mást csinálni, de nem tudott. Idegesen kapkodó dühében felfordította a tintatartót, hogy íróasztalán minden csupa tinta lett, azután haragosan vágta földhöz a tollát. Egy ideig felmeglejtárkált az irodában, és amikor elunta, ledobta kabátját és végigheveredett rozoga diványán, még csak be sem takarta magát semmivel, — azt akarta, hogy szánja meg szomorú helyzetét az asszonykája, ha bejönne . . . Mert szentül hitte, hogy egy negyed óra sem telik bele és a menyecske kíváncsi pillantása bebukkant az ajtón.

Es az asszonyka nem jött. Szilassy tanakodott: bemenjen-e, avagy nem? . . . Es az ostoba férfibűszkeség azt sugta neki, hogy az asszonyon a sor, ő kivesse meg . . .

Maradt . . . A menyecske szintén gondoskodott: bemenjen-e, avagy nem? . . . Már elő is vette kis papucsát, hogy fölhuzza és utána néz, rossz urának, de észébe jutott, hogy ő gyöngye asszony, aki így este könnyen meghűtheti magát; meg a férj az erősebb, az okosabb, engedjen az . . . Es ő többet — is nyerne vele! . . .

Es visszatette a parányi papucsokat és bebújt a meleg párnák közé.

A férj közben rossz fekvőhelyén világgyűlölettel és nagy haraggal elaludt; az asszonyka

sára használta fel a kormány jóindulatát, hanem a legközönségesebb fajtájú üzérkedésre...

És ha csak eddig lenne a dolog, megjegyzés nélkül hagynók a Kereskedők Körének fent kifogásolt definícióját, mely szerint a gazdasági szövetkezet nem tekinthető egyébnek, mint a kereskedő versenytársának.

Igy azonban, hogy egészen tisztán lásson a pénzügyminiszter ur, hozzáfűzünk a meghatározáshoz még egy mondatot:

— A Nagyméltóságod által dédelgetett vidéki szövetkezetek az alattomos politikai törekvések, a társadalmi és felekezeti igények melegágyai. E szövetkezetek egyszerűen diszkreditálják az eszmét, melynek szolgálatába oda hazudták magukat.

Megindokoljuk, hogy miért.

A gazdasági szövetkezetek megalapítói nem magasröptű társadalmi célokat, hanem alacsony üzleti érdeket tartanak szemük előtt.

És ez az üzleti érdek annál nagyobb, mennél kevésbé van feltüntetve a szövetkezet mérlegében a nyereség, mert hisz a haszon a szövetkezeti alkalmazottak díjazására fordíttatik.

Az alkalmazott urak pedig nem igen válogatják az eszközt, melylyel a maguk jövedelmét emelni tudják.

Veszedelemes jelszavakat dobnak ki a nép közé, a zsúfödeles házikókba elhintik a felekezeti türelmetlenség tanát, ők maguk pedig elmerülnek a demagógia posványába, hogy minél biztosabban, minél lelketlenebbül kerítsék hálójukba a minden új iránt fogékony, egyszerű falusi parasztot. Megtörtént itt Aradmegyében az, hogy egyik községben ünnepi beszédet mondott a szösszékről a pap, és meghuzatta a harangokat az egyedül üdvözítő magyar bolt megnyitása napján.

Ahogy a kormány a szövetkezeteket, megalakulásuk alkalmával, elképzelt: olyanok azok kívülről.

Ahogy mi leirtuk e néhány szóban: olyanok belülről.

Meggyőződésünk, hogy a magyar kor-

mány bölcsessége átérzi az aradi kereskedők feljajdulását és a legerélyesebb intézkedésekkel, a rendeltetésüknek meg nem felelő szövetkezetek egyenes becsületesével fogja utját állani annak, hogy egy küzdelmesen dolgozó, de erős társadalmi osztályt létérdekében támadjanak meg hitvány politikai üzérkek.

A magyar tudomány csődben.

(Beszélgetés Semsey Andorral.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 15.

Egy hét óta foglalkozik a sajtó azzal a témával, hogy az Akadémia által kiírt Semsey Andor-féle pályázatok az idén is meddők maradtak. Keresik, kutatják az okát. Felhoznak egyet is, mást is. Vannak, akik a pályázati feltételekben találják a hibát, mások a tudósok indolenciáját emlegetik, sőt olyanok is akadnak, akik azt hirdetik, hogy a tudomány csődbe jutott.

Ma úgy áll a dolog, hogy a Semsey-féle pályázatok kérdésével nemcsak a tudósok foglalkoznak, hanem foglalkozik vele a nagy publikum is. Most tehát, a mikor a kérdés iránt mind tágabb körben kezdenek érdeklődni, egyik fővárosi hírlapíró érdekesnek találta megkérdezni Semsey Andort, a százezer forintos alapítvány nagylelkű felajánlóját, hogy mint vélekedik a kérdésről. A beszélgetésről a következőket írja:

Kálvin-téri lakásán kerestem föl a tudomány pártfogóját. Egyszerű ez a lakás, mint maga a gazdája. A dolgozószoba falait régi lóversenyképek díszítik. A szekrényekben, az asztalokon könyvek hevernek. Itt dolgozgat, buvárkodik Semsey Andor csöndesen, elvonulva a világ zajától, a saját maga gyönyörűségére.

Említettem neki, hogy a lapok most nap nap után vele foglalkoznak. Mindenki a Semsey-féle pályázatok sikertelenségét firtatja. Kis sé ideges lett.

— Az eredménytelenség — mondta Semsey Andor — engemet is elszomorított. Már évek óta lesem azt az érdekes munkát, amely majd megérdemli a jutalmat, de sajnos, hiába

vártam. Amikor Eötvös Loránt báró biztatására felajánlottam a százezer forintot az Akadémiának, akkor azt mondta nekem Eötvös, hogy nem telik bele három esztendő s együtt lesz a tiz érdemes munka. Hát ez a remény nem teljesedett be.

— Mi lehetett a sikertelenség oka?

— Az igazi okot bizony én nem tudnám megmondani. Annyit tudok, hogy amikor felajánlottam a pénzt, nagy lelkesedéssel fogadták. A pályázati feltételeket az Akadémiával együtt állapítottam meg, s a pályázatnak még sem lett eredménye. Az akadémikus urak nem pályáztak; azt mondták, hogy az nem is illik egy akadémiai taghoz, hogy a kollégái bírálata alá bossássa a munkáit. Szóval, senki sem tett semmit, hanem egyre arról beszéltek, hogy a pályázat a mai feltételek mellett sem járhat sikerrel.

— Nem gondol arra méltóságod, hogy megváltoztassa a pályázati feltételeket?

— Egyelőre nem. Még nem adtam fel teljesen a reményt, hogy valamelyik tudós, mégis csak megírja az egyik vagy másik munkát. Különbösen is ennek a hónapnak huszonötödikén az Akadémia foglalkozni fog a kérdéssel, akkor majd megbeszéljük a tenni-valókat.

— Néhány akadémikus úgy nyilatkozott előttem, hogy ezeknek a pályázatoknak csak akkor lenne meg a kívánt eredményük, ha az Akadémia tiz érdemes tudóst bízna meg a tiz munka megírásával.

— En abba nem fogok beleegyezni, hogy az Akadémia megbízás után irassa meg a pályamunkákat, mert nekem erre vonatkozólag más a véleményem, mint az akadémikusoké. Szomorú tapasztalataim vannak e téren. Ismertek egy nagy tudóst, akit husz évvel ezelőtt bizott meg az Akadémia egy alapvető munka megírásával s a tudós esztendőig egy sort sem irt meg a könyvből. Nemrégiben azonban meghallotta, hogy egy másik tudós ugyanolyan könyvet akar írni. Nosza megírta ő is hirtelenében a maga könyvét. Most aztán két alapvető munkával gazdagodott a magyar irodalom. Ez a példa nem egyedülálló. Az én meggyőződésem tehát az, hogy az ilyen megbízások nem kecsegtetnek sikerrel. Mindenki beszél, mindenki táncsol, de dolgozni, igen kevesen dolgoznak.

pedig az egyedülvalóság folytán boszusan és unatkozva elszunyadt.

II.

Szilassy Imre borzongva nyitotta fel a szemét reggel. Fázott és a kényelmetlen diványon összetörődött nagyon.

Megnézte az óráját. Félhatot mutatott csak.

— Hohó! — gondolta, — nem kell nekem itt gémberegnem, mikor olyan meleg fészek vár a másik szobában — és boszankodott magára az elveszett éjszakai nyugodalomért, de azután elmosolyodott, mikor arra gondolt, hogy miképpen aludhatott önagysága.

— Hogy fog örülni a duzzogó kis macska, ha benyit.

De lehet, hogy alszik és csak akkor rebben fel örömmel, — ha bent lesz.

Gyorsan átfutott a folyosón és kinyitotta az asszony szobáját.

Nagy meglepetés várta.

Üres volt... félhatkor reggel!

Az asszonyka nyolc-kilenckor szokott ám kelni, — és ime: ma már félhatkor üres a fészek.

A békülés reménye, a melegítő gondolatok mind elszálltak fejéből, és ezek helyét nagy-nagy harag töltötte be az asszony iránt, — aki szintén haragból, duzzogva szökött ki a meleg pihék közül már reggeli öt órakor.

Szilassy dühösen megrázta a csengőt, a mire besietett a szobalány.

— Hol a nagyságos asszony, Julcsa?

— A nagysága hazament, kérem, az édes anyjához, az öreg nagyságához...

— Mikor?

— Hajnalban öt órakor.

— Nem mondott semmit?

— De igen... Hogy a nagyságos urnak ne is tessék érte járni, mert a nagysága úgy sem jön vissza!

— Jó!... elmehet!

Felöltözött, de azután nem tudta, hogy mit csináljon. Egész valójából kikököntette a dolog, és különösen azért volt olyan dühös, mert ostobaságból keletkezett ez az egész harag!... De ha az asszony annyira a lelkére veszi, hogy hazamegy az anyjához, ám jó, ő ugyan sohase megy érte!

Erélyesen látott hozzá a dolgaihoz, és igyekezett megnyugtatni magát mintha az asszony elutazott volna, — de hiába: a munka nagyon dőcögösen, kedvetlenül ment.

III.

Este szép idő lett és így az egész világ kijött sétálni az utcára. A fogadóban muzsika szólt, — hát arra jártak föl meg alá a szép asszonyok és lányok, megremegeve a zene pezsdítő ütemeire, és néha önkéntelen megringva, mintha a szárazfa táncra hívna.

Szilassyné Liza mamájával sétált, hadd lássa „az az ember“, hogy ő egy csöppet sem szomorú, — a lelkében pedig az a kép elevenedett föl, amikor egyszer... régen... a férjé karján jól összesimulva, keresztül-kasul jártak a fukarul világított utcákat...

O, Szilassy se busult az asszonyért!

A zene becsalta a vendéglőbe, bort rendelt és mulatott magányosan. Ivott... a szeme lassan csillogni kezdett, és a lelke bánata nem bírta már el az egyedülvalóságot. Közelebb ült a muzsikáltató társasághoz.

Szilassynak fejébe szállt az ital.

— Pezsgőt! — kiáltott.

— Hadd lássa az asszony, — gondolta — miképen mulatok!

És az asszony nézte is, mert odáig jól be lehetett látni az utcáról, és észrevette, milyen bubánatos szegény férje, hogy igyekszik pezsgőbe fojtani a szomorúságot. Fogadni mert volna, hogyha bemegegy a duhaj mulató mellé, hát sirva borulnának az egymás nyakába... De nem csinálhat jelenetet a közönségnek. — Tudja Isten, miket beszélnek már eddig is róluk!

Talán Szilassy is meglátta az asszonyt mert hetykén magához intette a cigányt:

— Huzd Laci!... hogy engem egy asszony exerciroztasson, olyan nincs a sifonérba!... huzd!

Későre járt az idő, a közönség gyérült az

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

— Ugy látszik, hogy a közönség sem bízik eléggé az Akadémia pártatlanságában.

— Bizony nem lehet titkolni, hogy az Akadémia falain belül van nepotizmus.

— A bajon talán azáltal lehetne segíteni, hogy az Akadémia egy már megjelent, érdemesnek talált munka szerzőjének adná oda a jutalmat.

— Nagyon csalódik, ha azt hiszi, hogy ez célhoz vezetne. Az akadémikusok véleménye sohasem egyezik, én pedig távol tartom magamat attól, hogy az Akadémia ítéletébe belefartsam magam. Csak egy példát említek. Hermann Ottó irt egy igazán gyönyörű munkát a magyar halászatról. A tudósok egyrésze lelkesedéssel beszélt erről a műről. Egy akadémikus azt ajánlotta, hogy a munkát meg kell jutalmazni, mert nemcsak a tudomány szempontjából páratlan értékességű, hanem a stílusa is olyan remek, hogy a jutalmat okvetlenül megérdemli. Akkor előállott egy másik tudós, az Akadémia „egy nagy bölcsé,” aki azt mondta, hogy Hermann Ottó könyve nem alapos. Sem szakszerűsége, sem stílusa nem olyan, amelyért megérdemelné a jutalmat.

Es Herman Ottó nem is kapta meg a jutalmat. Persze hiba volt az is, hogy Herman Ottó nem akadémikus. De Herman Ottó nem is akar akadémikus lenni, mert nem akadémiai tagságért dolgozik, hanem azért, hogy érdemes, hasznos munkával gazdagítsa a magyar irodalmat. Nálunk azonban lebecsülik azt, aki dolgozik. Egyszer én is irtam egy szakmunkát, — fejezte be Semsey szavait. — Hat éven keresztül gyűjtött tapasztalataimat, megfigyeléseimet irtam meg benne. Az lett az eredmény, hogy megtámadtak, levitatkoztak. Azt mondták, hogy miért ártom magam bele a mások dolgába. Így aztán abba hagytam a dolgot és hagytam a tudományt, mert szörszálhasogatáshoz, lekritizálásukhoz én nem értek.

TÁVIRATOK.

A bur háború.

Dundee, okt. 15. Fogoly burok azt mondják, hogy az ellenség e hó 3-án Gontehoeknél súlyos veszteségeket szenvedett. A burokat északon, keleten és délen az angol

utcaikon, és Szilassy is (férje naivságán mosolygva) hazament az anyjával.

Utközben észébe jutott, vajjon nem volna-e helyesebb, ha egyszerűen hazamenne a férjéhez? . . . de a kedves mama lebeszélte. Hogy a férj kövesse meg, és hogy úgy is hasztalan volna minden, mert az az ember ma úgy sem megy haza, hanem ott fog duhajkodni egész éjszakán át.

Szilassy egyre huzatott a cigánynyal, de a kompánia végre is megsokalta.

— Hej, Laci! — kiáltott egy ur, — talán idejőnnél, aki rézangyalod van!

Szilassyban a pezsgő parancsolt már.

— Itt maradj! . . . egy tapodtat sem! . . .

Ezen azután a jókedvű banda összeszólalkozott, és csakhamar nemcsak a sértések, de az üvegek is repkedtek egymáshoz, úgy hogy Szilassy a helyszínén azonnal provokáltatta az egyik urat, aki belé, vagy akibe ő kötött.

Es a mulatozás után testileg törődve, és lelkileg megundorodva ment haza lakására, és nagyon aggasztotta az az ijedség, amit az asszonykának okoz, ha megtudja ezt az ostobaságot.

IV.

Másnap délelőtt kiállottak a felek. A békítés — természetesen — hasztalan volt és adott jelre összezsaptak. Szilassy ellenfelére egy lapo-

csapatok meglehetősen körülkerítették, a mi a kombinált eljárást megnehezíti, de lehetséges, hogy akként szabadulnak meg a burok, hogy kis csapatokra oszlanak fel.

Roosevelt kiáltványa.

London, okt. 15. A Standard new-yorki távirata jelenti: Roosevelt elnök hír szerint újból kifejezte azt az elhatározását, hogy a betöltetlen állásokat a legalkalmasabb férfiakkal betölti a nélkül, hogy a köztársasági politikusok ajánlatait figyelembe venné. Roosevelt továbbá hír szerint azt mondta: Ha a nép jónak látja, hogy magatartásom helyeslését kifejezésre juttassa az által, hogy az 1904 évi elnökválasztásnál a köztársasági jelöltek listájának élére írja nevemet, ezért mély hálát fogok érezni. Ha azonban valamely klikkek egyesülése vagy mozgalmak pártolását kellene megnyernem az által, hogy hozzájuk alkalmazkodom, úgy ily körülmények közt semmit sem fogok tenni jellemtudóim érdekében.

Polgármester-válság Makón.

(A képviselőtestület Széll György ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 15.

Makó város képviselő-testülete ma nagy érdeklődés mellett tartotta meg október havi rendes közgyűlését.

A nagy érdeklődésnek az volt ugyszólván egyedüli oka, hogy a tárgysorozatban ott szerepelt Széll György felfüggesztett polgármester fegyelmi ügye is, mely fegyelmi ügy több, mint két év óta huzódik s már nem egy ízben szenvedélyes vitára adott okot.

Bár a képviselő-testület a jelen alkalommal a testület méltóságához illő higgadt és komoly magatartást tanusított: a polgármesteri válság véglegesen megoldva még sem lett, mert a képviselőtestület nagy többséggel kimondotta, hogy nem veszi tudomásul a megyei fegyelmi hatóság ítéletét, melylyel Széll György felfüggesztett polgármester dorgálására ítéltetett s állásába visszahelyeztetett, annak dacára, hogy miként ez a fegyelmi hatóság dorgálást hozó ítéletéből is kitetszik, — *öt állása viselésére maga a megyei fegyelmi hatóság is képtelennek találta s a felfüggesztett polgármestert nem hajlandó fel-*

menteni a felelősség alól azon anyagi károkért, melyek polgármestersége alatt a várost érték s melyek miatt már a peres eljárások is folyamatba tétettek.

A képviselőtestület kimondotta, hogy a megye fegyelmi hatóságának határozatát megfelelőbbé s a belügyminiszter által már az anyagi károsodásokra vonatkozólag egy ízben elrendelt részletes pótvizsgálatot fogantatosítani kéri.

Ennélfogva Makó város újra polgármester nélkül maradt minden bizonynyal jó időre, mert az eddigiek után itélve a belügyminiszteriumban ez előtt sem iparkodtak ezt a fegyelmi ügyet valami nagy gyorsasággal lebonyolítani, mert egy év idő kellett csak ahhoz, hogy a feloldó határozatot s a megyei fegyelmi hatóságot újabb határozat hozatalára kötelező végzést meghozhassák.

Több mint bizonyos, hogy most, mikor érdemben kell határozni, a megfontolási idő még hosszabbra nyulik s Makó város adminisztrációja a jövő őszszel bekövetkező általános tisztújításig nem lesz azon helyzetben, hogy a heijettesítések, melyek az adminisztráció javára épen nem válnak, megszündüljön.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósítást vettük:

Makó, október 15.

Bakos Ferencz városi főjegyző, mint előadó ismerteti a közgyűlés előtt Széll György polgármester fegyelmi ügyét. Előterjeszti, hogy Széll György polgármester, aki egy ízben már épen a megyei fegyelmi hatóság által hivatalvesztésre ítéltetett, e határozat a belügyminiszterium által feloldatván s a megyei fegyelmi hatóság újabb határozat-hozatalra utasítatván, másodízben dorgálásra s hivatalos állásába való visszahelyezésre ítéltetett. E határozatot a városi állandó választmány elfogadásra ajánlja.

Cseresnyés János helyettes polgármester: Kötelességének tartja, hogy ezen ügy felől a képviselő-testület, mielőtt érdemileg határozna, kellőképp tájékozva legyen. Felolvassa a belügyminiszter korábbi rendeletét, melyben a megye hatósága odautasított, hogy a Széll György elleni panaszokat egytől-egyig tegye alapos vizsgálat tárgyává s az anyagi felelősséget a polgármesterrel szemben tételtől-tételre állapítsa meg. Ez azonban meg nem történt. A megye közigazgatási bizottsága az elrendelt pót tárgyalást meg nem tartotta, hanem a korábbi tárgyalás alapján hozta meg az előbbinél

Psz . . . kocsirobogás . . . megáll egy hintó . . .

Ki akart rohanni, de mégis jobbnak találta, ha odabent marad, hadd lepődjék meg férjecskeje.

Lépések . . . jön . . . Most hangok hallatszanak! bucsuzik a szekundánsoktól, azután a szobalányt szólítja:

— Julcsa! — mondta neki, ha valaki keres, küldje a szobába, lefekszem . . . De ha a feleségem jönne, az a rossz asszony, ne bocsássa; mondja, — hogy nem vagyok itthon! . . .

Es dacosan nyitotta be az ajtót, mely mögül nevetve-sirva röpült nyakába kicsi felesége.

Ijedve látta, hogy megsérült és csókolni kezdte a homloka sebet.

A férjúr daca úgy eltűnt, — mint a nap sugarától a hó . . . Nagyon békülékeny lett egyszerre és — megmutatta a karján a vágást.

— Itt is, nézd! . . . nézd! . . . de ez fáj.

— Nagyon? — kérdezte elérzékenyülve a menyecske.

— Bizony, nagyon . . .

— Hanem annyi erő mégis volt benne, hogy magához ölelje vele a hazatért asszonykát.

Aki az „Aradi Közlöny“ részére egy előfizetést is szerez, az ingyen és bérmentve kapja kézhez Murai Károly humoros adomagyűjteményét.

sokkal enyhébb határozatát. Az anyagi felelősség, melyről szó van, nem is oly csekély, hogy meg ne érdemelne, hogy a belügyi minisztérium póttárgyalást elrendelő végzésének érvényesítették.

Erre nézve felhozta, hogy például a városi téglagyárnál a város *Holczner* vállalkozónak 12,000 korona biztosítékát visszatartotta azon az alapon, mert ez a gyár nem úgy építette fel, amint ez tervezve és kikötve volt s így történt, hogy a gyár a szerződésben megszabott szén-maximum helyett sokkal több szenet emészt föl, mint az a feltételek szerint megengedhető lett volna. Innét a városra kimondhatatlan kár háramlik. *Holczner* azonban a város ellen pert indított s azzal védekezik, hogy ő a polgármester által lett utasítva a tervtől való eltérésre s a szén-differencia ebből keletkezik. Így kilátás van rá, hogy a város a felfüggesztett polgármester eljárása miatt egy 12,000 koronás pert elveszt.

Hasonlóképp a felfüggesztett polgármester volt oka annak, hogy a *Pálfi* Antal-féle faszállítás ügyben a kir. ügyészség a bűnvádi eljárást beszüntette és pedig azért, mert az iratokat ismételt sürgetés dacára a törvényszékhez át nem küldötte s itt ismét 900 korona kár érte a várost. A volt járásbírósi épület bérbeadásánál, mely épületet a város megvett, a kulcsokat a bérlőnek át nem adta s itt ismét 2000 korona kár érte a várost, mert az épület a keletkezett pör miatt másfél évig állott lakatlanul.

Mindezek s még számos dolgok ez ideig alapos vizsgálat tárgyává nem tétettek. Ő azon nézetben van, hogy akkor, ha a város közigazgatási bizottság felmentő határozatába bele nyugszik, felmenti egyben *Szell Györgyöt* az anyagi felelősség alól. Az a kérdés tehát, a képviselőtestület akarja-e ezt, vagy nem? Erre tartotta hivatalos kötelességének a képviselőt felhívni.

Börcsök Gergely: Kérde az elnöklő helyettes polgármestert, mikor vette kézhez a közigazgatási bizottság ezen határozatát?

Cseresnyés elnök: 1901. szeptember 11-én.

Börcsök Gergely: Nagyon sajnálja, hogy rendkívüli közgyűlést nem hívott egybe a polgármester. Most már a határozat meg sem felelbezhető. Folytatni akarja támadását az elnöklő h. polgármester ellen. Ez azonban félbeszakítja őt s előterjeszti, hogy ő a határozatot közvetlenül a múlt szeptember havi közgyűlés után vette kézhez s mert ő maga is azon volt, hogy a határozat 8 napon belül megfeleltethető, a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében azt hivatalból megfeleltette. Ez a felelbezés azonban azzal adatott, mint illetéktelen vissza, hogy a fegyelmi határozat a legközelebbi rendes közgyűlésen, tehát a mai közgyűlésen előterjesztendő s a vonatkozó határozat *Csanádvármegye* alispáni hivatalához a közgyűlést követő 8. nap után felterjesztendő lesz. Ezek után *Börcsök Gergely* nagy meglepetésre a felfüggesztett polgármesterrel szemben ama csekélységek miatt a felelősség alkalmazását nem kívánja.

Kardos Sámuel: Bár nem kívánja, hogy a lezajlott választások után helyreállt nyugalom a képviselőtestületben megzavartassék, mégis figyelemmel azon óriás vagyoni felelősségre, melyről szó van, nem tud belenyugodni a leküldött fegyelmi határozatba s utalva azon óriási vagyoni felelősségre, amelyről szó van, a közgyűlés érdekében indítványozza, hogy a fegyelmi határozat felelbeztessék meg s a már elrendelt alapos vizsgálat megejtése kérelmeztesse.

Major Miklós: Nem szívesen szól a tárgyhöz. Ő el is tekint azokról az adatokról, melyekre az elnöklő h. polgármester hivatkozott. Tény, hogy ő maga is több adatot hozott fel, amelyek azonban vizsgálat tárgyává nem tétettek. Csak egy példára akar ez alkalommal szorítkozni, nevezetesen a városnak a *Körös-Tisza-Maros* ármentesítő társulattal való ügyére. Ebben az ügyben is vagy 20—24,000 koronáról van szó, mint amely összeg a városnak megterítendő volt. Ebben az ügyben a volt polgármester csak egy lépést sem tett, hogy a város az összeghez juthasson. Csakis a mostani helyettes polgármesternek köszönhető, hogy a társulat végre valahára ezen összegből 10,000 koronát visszafizetett. Nem a legnagyobb nagyságot tanúsította-e a felfüggesztett polgár-

mester, midőn ezen rendkívül fontos ügyben egész polgármestersége ideje alatt egyetlenegy lépést sem tett. Teljes meggyőződéssel ajánlja, hogy a fegyelmi határozat felelbeztessék meg.

Tézsla István és Csavalinga János a határozatot s vele az állandó választmány javaslatát elfogadják már csak azon indokból is, mert a felfüggesztett polgármester ideje alatt a tisztviselők sem voltak kifogástalanok s a felelősségből ő reájuk is sok hárul. *Cs. Kiss János* és *Báló Benedek* azonban éppen azért tartják szükségesnek a vizsgálatot, hogy kiderítsék vajon kit terhel a súlyos anyagi felelősség a város által szenvedett károkért? Ők eme súlyos felelősségben még csak osztozni sem kívánnak s éppen ezért nem fogadják el az állandó választmány javaslatát s a fegyelmi határozatot megfeleltetni kívánják.

Kökényessy Géza: Miután a fegyelmi határozat még szeptember hó 11-én kézbesítve lett, a határozat szerinte szeptember hóban jogerőssé vált s így az most már vita tárgyává sem tehető. A képviselő testületnek nincs más teendője, mint a határozatot tudomásul venni s azt végrehajtani.

Cseresnyés helyettes polgármester figyelmezteti a képviselőtestületet, hogy a határozat még nem jogerős, mert az csak a közgyűléstől számított 8 nap után válik osedékessé.

Több felszólamlás nem történvén, elnök a szavazást elrendeli, melynek során a képviselő testület óriási szótöbbséggel 10 szavazat ellenében a fegyelmi ítéletet megfeleltetni határozta s így Mako város egyidőre újra polgármester nélkül maradt.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Kereskedelmi alkalmazottak szaktanfolyama.** Az aradi kereskedők köre a tél folyamán kereskedelmi szaktanfolyamot nyit, amelyen több szegényebb sorsu alkalmazott ingyenes oktatást is nyer. Az ingyenes helyekre a *Lloyd-társulat* két, a kis- és közép-kereskedők egy, *Hegyi Albert* és *Wechsler József* szintén egy-egy ifju költségét vállalták el.

A kultur-palota tervei a bíráló-bizottság előtt.

(Vita a „direktívák” felett.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 15.

Az aradi kultur-palota felépítésére beérkezett pályaművek bíráló-bizottsága ma délután tartotta első gyűlését a vármegyeház kistermében. A bíráló-bizottság ma anélkül, hogy a részletekbe bocsátkozott volna, mindössze arra szorítkozott, hogy egy *albizottságot* küldött kebeléből, amely hivatva van a bíráló-bizottság munkáját a döntésnél avval megkönnyíteni, hogy *tabelláris referádát* készít el a beérkezett pályaművekről arra nézve, hogy azok *műszaki szempontból* nem esnek-e kifogás alá s a *felépítés költségeire* nézve megfelelnek-e a *pályázati feltételeknek*?

Ezt a határozatot azonban heves vitaközös előzte meg, mely a szűkebbkörű-bizottságnak adandó ezen direktívák megállapítása körül forgott. Volt hang, a mely az albizottságnak jogot akart adni ahhoz, hogy a pályázati terveket klasszifikálhassa is, sőt hogy egyes terveket individuális művészeti felfogásból kifolyólag a döntés elől ab ovo elvonja.

Szinte fele leges bizonyítani a nézet helytelenségét csak azért is, mert egy szűkebbkörű albizottság fel nem ruházható olyan jogokkal, melyek a plénumot meggyőződésének és akaratának szava ad érvényesítésében megakadályozzák, és semmit el nem vonhat a nagybizottságnak, amely éppen a döntés hatalmát tartja kezében, jogaiból.

A bíráló-bizottság helyes gondolkodásmódja azonban átlátta, hogy ilyen módon csak részleges bírálatot gyakorolhatna a művek felett s a kiküldött bizottságot a szó lakonikus értelmében csak az ítélet előkészítésével bizza meg.

Felemlítjük itt, hogy az *Egyetértés* tegnapi száma szintén foglalkozott az aradi kultur-palota terv-pályázatával s a cikkben hangulatot akar csinálni egy-két magyar motivumu pályamű mellett. Arról ne vitatkozzunk, hogy a magyar stíl elég fejlett-e, elég alkalmas-e egy ilyen monumentális épülethez. Itt abszolút sikerült pályaműnek kell a díjat odaitélni, nem pedig olyannak, amely minden gyöngesége és kezdetlegessége mellett csak azzal az egyetlen jó tulajdonsággal bír, hogy magyar stílusú. Már pedig az a két-három magyaros motivumok megrajzolt épület terve, mely a bíráló bizottság előtt fekszik, merőben kezdetleges és naiv.

A pályaterveket bíráló bizottság mai ülésén a megjelenésben akadályozott *Urban Iván* főispán helyett *Varjassy Árpád* kir. tanácsos, a *Kölcsey-egyesület* elnöke elnökölt. Előadta elősorban a pályázat kiírásának és lefolyásának történetét s azután javaslatot kért a bizottság tagjaitól a további teendőkre nézve.

Virágh Lajos ömérnök indítványozta, hogy küldjenek ki egy szűkebb körű bizottságot s ez a beérkezett 27 pályaművet a pályázati feltételekkel és az előírt költségvetéssel összehasonlítva, tegyen a nagybizottságnak *véleményes jelentést*.

Edvi-Illés László szerint a kiküldendő bizottságot direktívával kell ellátni bizonyos tájékozódás végett. Így szerinte a bizottságnak a limine figyelmen kívül kell hagynia azokat a terveket, amelyek készítése a pályázati feltételekben meghatározott 250.000 koronát túlhaladják, vagyis csak realizálható terveket ajánlhat elfogadásra. Másrészt a bizottság munkájának megkönnyítése céljából meghatározni kívánja azokat a stíleket, amelyek részint kiforatlanságuk és fejletlenségük miatt, részint pedig azért nem alkalmasak a megvalósításra, mert nem illenek össze az épület komolyságával.

Boros Vida a bizottsági tagok élénk helyeslése közben tiltakozik az ellen, hogy a nagy bizottság ítéletét a szűkebb körű bizottság véleménye ilyen, avagy más módon is korlátozza. Nem ellenzi az albizottság kiküldését, de az ellen határozottan állást foglal, hogy a plénum ne a pályaművek, hanem csak az albizottság ajánlatai felett dönthessen. Egyik bizottsági tag jogát sem lehet ilyen előleges határozatokkal megszorítani és különösen nem lehet most már a pályaművek beérkezése után újelveket felállítani. Ellenzi azt, hogy az albizottság a tervek klasszifikálásával megbizassék.

Kövér Lajos kimutatja, hogy nemcsak helytelen, hanem lehetlen az albizottság feladatát *Edvi-Illés* utmutatása szerint előírni. Az egyes pályázati tervek szerint való építés költségei köbméterekben vannak kifejezve, kérdés azonban, hogy ezek tényleg aként valósíthatók is meg? Aki a pályázati terve elkészítésénél gazdasági politikát tartott szem előtt, az kijátszotta azokat, akik teljes ambícióval az esztetika, a célszerűség és a művésziesség elérésére igyekeztek.

Fényes Dezső pártolja *Boros Vida* nézetét s ezek után a bizottság kimondta, hogy az albizottság a tervekkel csak *műszaki szempontból* foglalkozzék és kimutatást készítsen arról, hogy az egyes pályaművek mennyiben felelnek meg *pénzügyi tekintetében a pályázati feltételeknek*.

Az albizottságot *Varjassy Árpád* elnöklete alatt *Hegedűs László*, *Kövér Lajos*, *Keller Izsó*, *Kocsis Lajos*, *Nessner Aladár*, *Virágh Lajos* tagokból alakították meg; a bizottság jegyzője *Edvi-Illés László*.

Hogy az albizottság referádája után a bíráló-bizottság tagjai teljes tájékozottsággal

mondhassanak ítéletet, az összes beérkezett pályaműveket a bizottsági tagok számára újból kiállítják az aradi mérnök-egyesület helyiségeiben.

A gyűlésen *Varyassy* Arpád elnöklete alatt jelen voltak: *Boros* Vida, *Edvi-Ilés* László, *Fényes* Dezső, *Hegedüs* László, *Kocsis* Lajos, *Kövr* Lajos, *Keller* Izso, *Márk* Károly, *Nesnera* Aladár, *Salacz* Gyula, *Sorbán* János, *Takácsy* Sándor dr., *Trutia* Péter dr., *Virágh* Lajos.

Halálos elgázolás Gájban.

(Vasuti szerencsétlenség a város alatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 15.

Halálos elgázolás történt ma este 8 órakor az aradi állomás közelében. A Szegedről bejövő 82. számú tehervonat elütött egy járművet, a melyről a kocsis oly szerencsétlenül bukott a mozdony kerekei alá, hogy azok lábait lemetstették s az illető rövid szenvedés után meghalt anélkül, hogy kiletét megállapítani sikerült volna.

A végzetes baleset a *buzsáki átjárón* tul, 60—70 lépésnyire történt. Okolni érte csak magát az áldozatot lehetne, aki valószínűleg aludt, mikor lovai a sínekre ballagtak s még a vészjelekre sem ébredt fel. A vonat személyzetét felelősség egyáltalán nem terheli, mert azok minden lehetőt elkövettek, hogy a katasztrófának elejét vegyék, sajnos, sikertelenül.

Gellényi Róbert mozdonyvezető mintegy 50 lépéssel előbb észrevette, hogy a vágányon, fent a nyílt pályatesten egy kocsi mozog. A kocsi a *buzsáki átjárónál* jöhetett fel a sínekre, de a helyett, hogy a tulsó oldalra, tért volna át, a sínek mentén haladt tovább az állomás felé. Már ebből is látható, hogy a kocsis aludt s nem vette észre, hogy a lovai feltévedtek a pályatestre.

A mozdonyvezető rögtön vészjelet, majd ellengőzt adott, sipolt, a hogy csak birt, de a kocsis nem ébredt föl. Az összeütközést lehetetlen volt elhárítani.

A következő pillanatban a mozdony elkapta a kocsit s azt derékban ketté szakította. A megriadt lovak a kocsi elejével elszárguldtak, a szerencsétlen ember pedig a waggonok alá esett, melyek tovább cipelték magukkal mindaddig, míg a vonatot megállítani sikerült.

Az összezuzott embert az ötödik waggon alól szedték ki csupa vérben. Mindkét lábát lemetsztették a kerekek, a czombótkról cafatokban lógott le a hus. Rögtön bevitték az állomási épület orvos-szobájába, a hol pár perc múlva kiszivedett, anélkül, hogy csak egy pillanatig is eszméletre tért volna.

A rendőrség részéről *Zubor* Antal fogalmazó és *Óttvös* Dániel dr. kerületi orvos sietve hajtattak ki az állomásra. Itt az orvosnak már csak annyi dolga akadt, hogy konstataálta a beállott halált.

Zubor fogalmazó nyomban megtartotta a vizsgálatot. A személyazonosságot nem sikerült megállapítani. Ségai, vagy gáji fuvaros-embernek látszik az illető, de az állomáson összegyűlt fuvarosok és napszámosok közül senki sem ismeri. Irást, vagy más ilyet nem találtak nála. Zsebeiben mindössze 76 fillér, egy bicska és zsebkendő volt. Dolmány, csizma volt az öltözéke, 50 év körül lehet. Alsó teste egészen össze van roncsolva, feje azonban épen maradt.

A tehervonat személyzete: *Gellényi* Róbert mozdonyvezető, *Bagi* János vonatvezető és *Szenák* Sándor fűtő egyértelműleg azt vallották a rendőrfogalmazónak, hogy a kocsit a haladó mozdony előtt mintegy ötven lépésnyire a nagy ső étség dacára is észrevették, vészjelet, ellen-

gőzt adtak, kiabáltak, de a kocsi csak nem tért ki utjából. Ha a kocsis, aki kétségkívül aludt, a zajra felébred és lovai közé vág, minden bizonnyal megmenekülhetett volna, mert a vonat 5—6 méterrel tovább a szerencsétlenség színhelyétől megállt s így még elég ideje lett volna a kocsisnak életét megmenteni.

A holttestet kiszállították az alsó temető halottas házába.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: *Pry* Pál, bohózat. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Az édes otthon, vígjáték. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Cirkuszélet, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: Cirkuszélet, operette. (Páratlan bérlet.)

Pillangó kisasszony.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, október 15.

Régen volt a Vigszínháznak olyan darabja, a melyhez a közönség annyi várakozást fűzött s a mely oly általános nagy érdeklődést keltett már a próbák alatt, mint a *Pillangó kisasszony*, a színház mai premiérje. Előadását, nagy hír előzte meg. Cimszerepéért Newyork és London összes primadonnái vetekedtek, mint a hogy vetekedni fognak most érte a mi vidéki színházaink primadonnái.

A darab maga érdekes, eredeti és oly sajátos motívumokkal van teleszöve, hogy minden színházi sablon elszégyelheti magát.

A darab érdekességét aztán tetézi természetesen az, hogy a cimszerepre a színház agilis igazgatósága épen *Pálmay* Ilkát nyerte meg, a ki teljes ambícióval és az ő csodálatos művészetének egész bájával játsza meg e szerepet.

Pillangó kisasszony japán leánya, a kivel *Pinkerton* angol tengerészhadnagy amolyan kikötőbeli házasságot köt, a minőt a japán tengeri kikötőkben majdnem minden európai tengerész elkövet. Nem is veszi ezt komolyan senki, se a pünkösdi férj, se a leány. De *Pillangó kisasszony* komolyan veszi. Ő igazán, szívből szereti az ő hadnagyát s a mikor az tőle azzal bucsuzik, hogy egy év múlva visszajő, a kis *Pillangó kisasszony* egyebet se tesz, mint várva szerelmesen, bizalommal, tele reménnyel és csüggedetlen kitarással.

Akkor is vár, a mikor a függöny felrebben és ablakából a távol tengerre néz, a honnan kedvesének jönnie kellene. Természetesen hasztalanul vár, mert hiszen, a miként ezt mástól tudjuk, *Pinkerton* már Londonban újból megházasodott.

Pillangó kisasszony erről a konzul világosítja fel, vigasztalja és arra kéri, hogy menjen nőül a gazdag *Yamadori*hoz, a ki örömmel venné el feleségül. De *Pillangó kisasszony* erről hallani sem akar, hanem elhatározza, hogy öngyilkossá lesz. E tervét végre is hajtja és egy késsel elvágja a nyakát. Haldoklása közben érkezik meg *Pinkerton* a feleségével, aki a *Pillangó kisasszony* kis babáját örökbe fogadja.

Pálmay Ilka több gyönyörű magyar és angol dalt énekelt nagyon szépen, de szerepe egyáltalán nem subrettalak, hanem drámai, a melyben aztán valóban meglepő alakítást nyújt. Játéka, dalai felvillanyozták a közönséget, a mely folytonosan kifejezést adott tetszésének és elragadtatásának.

A többi szereplő, *Bihari*, *Szerémy* Gizella és *Szerémy* Zoltán, *Balassa*, *Rónaszéki* is a legjobbat nyújtották.

A darabot *Faludi* Miklós fordította szépen, jó magyarsággal. *Heltai* Jenő pedig meghatóan szép prólogust írt az énekes drámához, a mely-

nek sikeréből ítélve, a Vigszínház ismét kaszszadarabhoz jutott.

* **A lyoni rablógylkosok.** A leleményesség, úgy látszik nem sajátossága a mi művezetőségünknek, mert sehogysem lehet megérteni azt, hogy a lomtárból miért kellett ennek a rémdrámának előkerülni. Untig ismeri a közönség ezt a bűnügyet még a régi jó id kből és ezért, azután meg azért is, mert valami különös drámai alakítást úgy sem várt senkitől, nem is jött el a színházba. De miért is erőltetni ezt a senkinek sem kellő színházi előadást? Ha nincs műsor, ha nincs a szereplők közül egyetlenegy vonzerő sem, minek ez a hiábavaló iparkodás? Adnánk egy jó tanácsot a távollevő és a Veszta szüzekkel a fővárosban enyelgő direktorunknak: nyújtson be egy kérvényt a színügyi-bizottsághoz és kérje benna a felmentvényt a mindennapi előadás kötelezettsége alól. A színügyi bizottság nehéz szívet bír, de megadná, mert jót cselekszik ezzel a direktorral és a közönséggel. A direktorral azért, mert megszabadítja a mindennapi műsor összeállításának gondjától és a napi kiadások egy nagy részétől. A közönséggel azért, mert ez nem boszankodnék annyit a mostani regime felett és nem lesz kénytelen a bérlőközönség ilyen rablógylkoságokat végigszenvedni. Minden ugys arra mutat, hogy a direktor nem akar egyebet, mint ezt a kötelező színházi évet valahogy kihuzni, minél kevesebb áldozattal és minél több hiábavalósággal. A bérlők legnagyobb része: ugys csak azért bérelt az idén, hogy jövőre biztosítson magának előjogot. Az ilyen színházi publikummal, azt hisszük, könnyen meg lehetne kötni a paktumot, hogy a bőrszszeg fejében inkább lemond az igazgató által nyújtandó ellenszolgáltatásról, semhogy ilyen műsort végigszenvedni legyen kénytelen. A színházi művezet persze nem volna meg az idei szezonban, de hát az ugys sincs meg.

* **A cirkuszélet,** melynek zenéjét az ismert angol zeneszerzők *Caryll* és *Monkton* írták, a színpadi próbákön már annyira jutott, hogy ma már teljes zenekarral próbálták végig mind a három felvonását. *Sigmund* Ferri is elkészült a táncok tanításával, ugys, hogy csütörtökön már rendes házi főpróba lesz a sikeresnek ígérkező operettből. Az egész színtársulat le van kötve ebben az újdonságban. A fő női szerepeket *Felkő* Rózsát, *Arkosiné* és *Haidt* Margit játszik. Ez utóbbinak *Lucil* bemutatkozó szerepe lesz az aradi színpadon, honnan egyenest a Magyar Színházhoz fog menni. Az ő fölépte iránt a városban sokan érdeklődnek, mert aradi származású és a buziási fürdő orvosának: dr. *Haidt* Lajosnak a leánya.

* **A magyar orfeum színészei.** Az országos Magyar Színészeti Egyesület most teszi közzé közlönyében azokat a feltételeket, amelyek mellett tagjainak megengedi, hogy *Waldmann* Imre „Fővárosi orfeumában” ideiglenesen közreműködhesse nek. A nevezetesebb pontok ezek:

1. *Waldmann* Imrének a Fővárosi orfeum igazgatójának kötelezettséget kell vállalnia az iránt, hogy magát az egyesület minden szabályzatának aláveti. 2. Az egyesület tagjait csakis a Fővárosi Orfeum színpadán működtetheti és pedig külön minden más előadástól. Vidéki szereplésre a magyar társulatot nem viheti. 3. Szereplésben lévő tagot nem szerepeltet. 4. A magyar előadást egyfolytában tartja meg s a míg az tart, ételeket és italokat nem szolgáltat ki. 5. Kötelezi magát, hogy magyar társulatával egy felvonásnál hosszabb darabokat előadatni nem fog. 6. Attól az időponttól kezdve, amint a „Fővárosi Orfeum”-ban az Orsz. Színész-Egyesület tagjai működésüket megkezdték, színdarabok németnyelvű előadásban ott színre nem kerülhetnek. 7. A magyar előadások rendezésére magyar művezetőt szerződtet. 8. Az egyesület tagjai, kik a Fővárosi Orfeumba óhajtanak szerződni, kötelesek az ez iránti engedélyt az igazgatótanácstól kérelmezni.

* **Jókai** Mórné a színpadon *Jókainé* Nagy Bella, a magyar irodalom koszorus atyamesterének ifju felesége, férjhezmenésével tudvalevőleg a színművészetéről mondott le. Több nagy drámai siker fűződött már a nevéhez, mikor a nagy író élettársa lett. A fiatal művésznő vonzalma a színművészet iránt azonban nem szűnt meg

s minthogy meghívást kapott erre, néhány este ismét felkeresi a színpadot, hogy néhány drámai szerepben mutassa művészetét. Jókainé Relle Iván, pozsonyi színigazgató hívta meg, hogy színpadán vendégként fellépjen s ezt a meghívást az ifju művészasszony el is fogadta. A nagyérdékű vendégszereplés jövő hónap második felében fog végbemenni.

* Szintársulatunk szervezkedése. R. Réthy Laura és Stollné Szende Anna primadonnák a téli szezonra Relle Iván pozsonyi szintársulatához, Pajor Agnes és Csiky László Zilahi Gyula aradi szintársulatához, Reviczky Etel és Kapossy Józsa énekesnők Komjáthy János szintársulatához, Jesko Ariadne dr. Janovics Jenő szegedi szintársulatához szerződtek. Izsó Miklós naturbursch, komikus, a pozsonyi színház tagja, Fehér József basszista, a kolozsvári Nemzeti Színház volt tagja, Kállay Lujza énekesnő, a debreceni színház tagja a jövő szezonra Krescsányi Ignác temesvár-budai igazgatóhoz szerződtek. Szégyi Gina énekesnő, a szabadkai színház tagja, Hahnel Aranka társalgási színésznő, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja, Nagy Dezső kedélyes apa, komikus, a kecskeméti színház tagja, Simády József karmester, a pécsi szintársulat tagja, Mészáros Margit szende színésznő, Palágyi Lajos hős és szerelmes színész, az aradi szintársulat tagjai és Mezey Andor baritonista, a pécsi színház tagja, a jövő szezonra Makó Lajos debreceni szintársulatához szerződtek.

* Dell Emma, a Vigszínház kiváló művésznője, mint sajnálattal értesülünk, a mai napon megvált eddigi sikereinek színhelyétől.

Ujabb hírek

a Lónyay-pár válásáról.

— Amit egy szegedi újság tud. —

Arad, október 15.

Hivatalosan is demontálták már azt a hirt, hogy a Lónyay grófi pár válni készül. E demontikkal szemben a Szegedi Napló mai száma az alábbi, feltűnést keltő értesülést közli, melynek igaz voltáért feljelen az említett lap.

Az a hír — mondja a Sz. N. — melyet ma megbízható forrásból veszünk a Lónyay Elemér gróf és neje Stefánia hercegnő válásáról, megdöbbenő bizonyosságot jelent már. Csakugyan úgy állana-e fölséges szerelmi romantika, hogy felbomlóban van az a szerelmi frigy, mely az egész világ érdeklődése és rokonszenve mellett szövődött a földi sors rendeléséből?

A válási ok azonban korántsem a nyilvánosság előtt emlegetett fenséges címek és egyéb udvari etikette-kérdésekhez vezethető vissza, hanem egy megrázóan tragikus momentumhoz, mely váratlanul megzavarta a fejedelmien szép boldogság viszonyát.

A jelentőségteljes és beavatott forrásból vett hír, mely erről szól, a következőképpen hangzik:

Mult szombati lapunkban Stefánia hercegnő házassági viszonyát tárgyaló közleményükre vonatkozólag utólagosan úgy értesülünk Budapestről, hogy a házaspár közt — és pedig mindakét fél részén — keletkezett válási szándék korántsem egyedül holmi kényes „etikett“-viszályból vette eredetét, hanem bizonyos, az egyik félén mind gyakrabban mutatkozó *patológikus tünetek* folytán, melyek utóbbi időben némelykor *aggasztó mérvet* is öltöttek, amennyiben örökölt családi betegsége utalnak.

Ami az „etikett“ kérdést illeti, például a hercegnőtől megvont „királyi fenség“ cím dolgát s a vele járó más formáságokat: tagadhatlan, hogy több irányban is feszélyezve érezhette magát ebben a helyzetben a házaspár. Azonban döntő hatással mindezen formáságok és udvari

furcsaságok nem lehettek volna a házaspár benső viszonyára nézve, hogyha ezen viszony eredetiségében fenmaradhatott volna.

Kerülvén az udvari levegőt, családi visszavonultságában, könnyű szívvvel tul-tehette volna magát a szerelmes pár mindama kérdéseken. Csak hogy a főntebb említett örökölt bajnak tetsző kórtünetek *elidegenítőleg befolyásolták a kölcsönös érzést is*, úgy annyira, hogy kinossá vált az együttélés mindkét félre.

Nincsen ugyan kizárva, hogy még jobbra fordul a betegnek mutatkozó félnek állapota, hogy csupán csak *mulandó idegességnek* válik be, amit komolyabb természetű betegség jelenségeül tekintettek eddigelé. De ha csakugyan változatlan maradna a jelen állapot, vagy tán tovább is fejlődnek, az elválásnál egyéb nem maradhatna választani való.

Aradi kereskedők a fogyasztási szövetkezetek ellen.

(A kereskedők körének akciója.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Arad, október 15.

Tizenkét aradi előkelő kereskedő — job-bára vas-, fűszeráru és gépkereskedő — beadványt intézett az Aradi Kereskedők Köre választmányához, a melyet az tegnap Tedeschi Viktor elnöklésével tartott ülésén tárgyalt.

A beadványban az Aradi Kereskedők Körét arra kéri az aláírók, intézzen feliratot a pénzügyminiszterhez az iránt, hogy az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület fogyasztási és értékesítő szövetkezetétől az 1898. évi XIII. t.-cikk alapján élvezett *adó és bélyegkedvezmények vonassanak meg*. A nevezett törvény értelmében alakult szövetkezetek ugyanis föl vannak mentve a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adója, az általános jövedelmi pótdadó, a községi és utadó, ugyszintén a kereskedelmi és iparkamarai illeték, ezenkívül mindenféle bélyeg és illeték alól. De ennek ellenében a törvény határozottan kimondja, hogy a szövetkezet üzletkört nem tagokra nem terjesztheti ki.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület fogyasztási és értékesítő szövetkezte ezt alapszabályába fölvette ugyan, de nem tartja be, — mondja a beadvány, amely ezután egyes eseteket sorol föl, a midőn a szövetkezet nem tagoknak árut adott el. De a legnyilvánosabban akkor sértette meg a szövetkezet alapszabályait és a a törvényt, a mikor Arad városának ajánlatot tett cement-szállításra. A város nem tagja a szövetkezetnek, de ha az lenne is, akkor is, *kőszállításról* lévén szó, az alapszabályok szellemébe ütközik.

Ilyenformán a szövetkezet nem más, mint a kereskedőkkel versenyző, nyereszkesedésre alapított vállalat; hogy a nyereség — mondja a beadvány — nem nyer esetleg elszámolást a szövetkezet mérlegében, hanem a szövetkezet alkalmazottainak díjazásában enyészik el, a dolog lényegén nem változtat.

A beadvány aláírói bangsulyozzák, hogy őket a Szövetkezet ellen semminő elfogultság, annál kevésbbé kenyérrigység nem vezeti, ezután az igazság és méltányosság érdekében azt akarják, hogy a verseny, amely immár nyilvánvaló, és egyre erősebb lesz, a kereskedők és szövetkezet között egyforma erővel történjék s a szövetkezet az államnak támogatását a kereskedők rovására ne használhassa fel.

Ez röviden a tartalma az érdekes beadványának, melyben a választmányi tagok közül a mai ülésen többen szóltak hozzá.

Nagy Sándor dr., a kör ügyésze, jogi oldalról fogja fel a dolgot s kikél a gazdasági szövetkezetek ellen, mint a melyek ezen céget használják fel politikai céljuknak. Ő a beadványt maga egészében elfogadja, de az akció további kibővítését ajánlja, a melylyel az illetékes forumtól nagyobb retorziót kérjenek. A kibővített beadvány tárgyalására újabb rendkívüli választmányi ülés összehívását kéri.

Tedeschi Viktor elnök a beadványt szintén magáévá teszi s kiegészíti azzal az indítvánnyal, hogy az ügyet a kereskedelmi és iparkamarához tárgyalás végett szintén tegyék át.

Keppich Zsigmond példakkal igazolja különösen a vidéki fogyasztási szövetkezetek visszaéléseit. Így egy vidéki községben, midőn megnyitották a szövetkezetet, a pap a szószék-ről prédikált a néphez, a harangokat meghuzatta s a kivőknek a lelkökre kötötte, hogy a szövetkezetnél vásároljanak. Ajánlja, hogy a vidéki kereskedőket hívják fel a visszaélések ellenőrzésére s arra, hogy a felmerülő adatokat küldjék be.

Többen szóltak még hozzá a beadványhoz s végül azt egész terjedelmében elfogadták azzal, hogy mielőtt a pénzügyminiszterhez felküldik, egy újabb választmányi ülésen előterjesztendő adatokkal kibővítik.

Öngyilkos

aradi huszárfőhadnagy.

(Egy fiatal házaspár tragédiája.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Arad, október 15.

Az aradi csász. és kir. 3-ik számú Hadik-huszárezred egyik fiatal főhadnagya ma délben *agyonlőtte magát*. Az öngyilkosságok ma sűrűn fordultak elő, a katonatiszteknek exponált helyzetük, életmódjuk és tiszta gentleman életfelfogásuk folytán az öngyilkosságra sokkal több alkalmuk és okuk lehet, mint bárki másnak. Általánosságban legalább így hiszik.

Hogy a szokottnál mégis nagyobb feltűnést kelt egy katonatiszt öngyilkossága, azt magyarázza egyrészt az ő exkluzív életük, másrészt pedig az embereknek az a szokása, hogy miután az ilyen öngyilkosságok háttérben mindig szokott lenni valami, amit érdekes kutatni, hát az emberek kutatják is, és mindegyik ujjong, ha a háttérben sikerült neki egy-egy öngyilkosságra indító okot feltalálni.

Mennyivel érdekesebb a dolog akkor, ha a háttérben nem becsületbeli és adósság-ügyek rejtőzködnek, hanem — és most ugorjunk egyet egy külön világba — *szív-ügyek* szerepelnek. Még szenzáció-sabb az esemény, ha elképzeljük, hogy a halottas ágyon kiterítve holtan fekszik az ifju szép hitves, aki egy-két nap óta anya is már, s mellette átlőtt szívvvel ugyancsak halva fekszik a fiatal férj, egy huszonhat éves huszárfőhadnagy.

Ez a kép, akármilyen szomorú is, festő ecsetjére való. Elképzelet az ember a szép szőke asszonyt halásápadtan feküdni a halottas-ágyon, mellette egy sugár magas férfit, akinek kigombolt aranyzsinóros atillájára ráfolyik az égő piros vér. Csak egy akkora kis sebből folyik ki, amelyet a revolver-golyó üt a szíven...

Mellékes itt a szenzáció s nincs újságíró, aki egy ilyen esemény megírásánál

meg tudja őrizni ujságíró voltát s ne változzon át közönséges emberré, aki a szívével ír.

A báró Eiselsberg főhadnagy tragédiájában van valami különösen megindító. Azon az uniformison, amelyikről azt tartják, hogy konvencionálisan elzárja a szív világát a viselőjétől, most az egyszer keresztültört a szerelem, a bánat és az elkeseredés és átfurta egy — golyó.

A szomorú tragédia története a következő:

Lázár Frigyes, az aradi közös huszárok ezredese ma délután 2 órakor táviratot kapott az ezred nagykikindai osztályparancsnokától, melyben jelentik neki, hogy *Eiselsberg* báró főhadnagy ma délben agyonlőtte magát és szörnyet halt. Az öngyilkosságot feleségének, született *Redn* bárónőnek holtteste mellett követte el, aki négy nap előtt leány-gyermekeket szült s azóta gyermekágyi lázban szenvedett, ma délelőtt pedig meghalt.

A jövő hónap 28-án lesz egy éve, hogy a fiatal 26 éves főhadnagy megnősült. Akkor Aradon volt állomáson, innen helyezték át az aradi ezred nagykikindai osztályához. Felesége, *Redn* bárónő előkelő insbrucki családból származik s feltűnő szépségét nálunk is sokan megcsodálták.

Eiselsberg báró egyike volt Aradon a legnépszerűbb katonatiszteknek. Szimpatikus, leereszkedő, kedves modoráért ép olyan általánosan szerették, mint a mily általános most a részvét az egész család sorsa iránt.

A főhadnagy végtelenül szerette feleségét s házasságuk a legideálisabb szerelmi frigy volt. Annyira szerelmi, hogy ime kétszer is megesküdtek egymással: az oltár előtt és a halálban.

HIREK.

Erzsike főhercegnő házassága.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 15.

Boldogok a népek, nemzetek uralkodói, kik születésüknél fogva félistenek, azonban hatalmukban van az is, hogy emberek legyenek, ha a szívök úgy parancsolja.

Utolsó években súlyos megpróbáltatásokon ment keresztül az uralkodóház, sok rémes csapás, sok kínos csalódás érezte jó öreg királyunkat, hogy a boldogság nem mindig jár együtt a hatalom legszedítőbb magaslatával, a trón, a korona, a jogar nem tartja távol a szívektől a boldogtalanságot. E keserű tapasztalásokból magyarázható ki, hogy a király többre becsüli az egyszerű ember boldogságát a fejedelmek hatalmánál s ha ő maga nem lehet boldog ember, rokonainak megengedi, hogy házasságaikban szívök sugallatát követhessék.

A király kedvenc unokájának, *Erzsike* főhercegnőnek eljegyzési hírére a *Budapesti Közlöny* mai száma a következőkben adja tudtul:

Ő császári és királyi Fensége *Erzsike* főhercegnő, Ő császári és királyi Fenségének, néhai *Rudolf* trónörökösnek leánya, Ő császári és apostoli királyi Fenségének legmagasabb engedélyével, *Windisch-Graetz* Ottó herceggel jegyet váltott.

Erzsike főhercegnő eljegyzése egy hasonló esetre emlékeztet, mely az angol királyi családban fordult elő. VIII. *Edward* király legidősebb leánya, *Lujza* főhercegnő 1889. július 27-

ikén a Buckingham-palotában egybekelt *Fife* herceggel. Ez a házasság Angolországban óriási feltűnést keltett. *Viktória* királynő hosszú ideig ellenezte, míg a walesi herceg nem akart akadályt gördíteni a leánya szabad választása elé. *Fife* herceg az esküvő előtt angol báró és skót earl volt és csak az esküvő napján kapta a hercegi rangot. Egyébként egyike a leggazdagabb angol földbirtokosoknak.

Tudvalevőleg a walesi herceget rendkívül meleg barátság fűzte *Rudolf* trónörököshez s ime, a véletlen még gyermekeik boldogságában is egymás mellé állítja az elhunyt királyfit és a most már királylány lett néhai jóbarátot.

Bécsből érdekes hírt táviratoznak. E szerint sárvári és felsővidéki *Szechenyi* Péter gárdafőhadnagy állását elhagyja, hogy ily módon helyet csináljon *Windisch-Graetz* Ottó hercegnek, *Erzsike* főhercegnő jegyesének.

— A miniszterelnök és a választások. Budapesti tudósítónk táviratozza: Kaposvár város választói ma délelőtt küldöttségileg átnyújtották mandátumot *Vörös* László volt államtitkárnak, ki hosszabb beszédben megköszönte választói bizalmát. A küldöttség ezután *Szell* Kálmán miniszterelnöknek tiszteletet, a ki igen szívesen fogadta a küldöttséget s örömet fejezte ki, hogy Somogy megye, közte Kaposvár is újból diadalra juttatta a szabadelvű párt zászlóját. A választásokra vonatkozólag a miniszterelnök többi közt ezeket mondta:

— Tudtam, hogy az ország erős többsége áll a szabadelvű párt mögött. Ebben bizva, bátorsággal mertem belemenni a tiszta választásba. Szerencsésnek érzem magamat, hogy az ország többsége nekem adott igazat és nem azoknak, kik a tiszta választással kapcsolatban mindenféle baljósokat tettek.

— *Apponyi* — házelnök. Budapesti tudósítónk jelenti: A *M-g* ma esti számának közlése szerint *Apponyi* Albert gróf megválasztása a képviselőház elnökévé immár befejezett dolog. *Szell* Kálmán miniszterelnök rábirta *Apponyit*, hogy az elnöki méltóságot fogadja el.

— *Szalvator* Ferenc főherceget, *Valéria* főhercegnő férjét, — mint bécsi tudósítónk jelenti — legközelebb kinevezik dandárparancsnokká. A főhercegi család a kinevezés után Bécsbe költözik s állandóan ott fog lakni.

— *Salacz* Gyula üdvözlése. Az aradi kereskedők köre *Salacz* Gyulát mint a kör disztagját azon alkalomból, hogy Aradvárosa képviselőjévé választotta, átiratilag fogja üdvözölni.

— A bosnyák kereskedők Budapesten. A fővárosban időző boszniai és hercegovinai kereskedők ma reggel a kereskedelmi csarnokban gyűltek, össze, a hol karaszti *Jellinek* Henrik elnök fogadta őket. A társaság reggeli után a közúti vasut külön kocsijain a központi vásárcsarnokot látogatta meg. Itt *Zigler* Nándor igazgató és *Haimbach* Károly főfelügyelő üdvözölte a vendégeket, a kik a legapróbb részletig meg szemlélték a vásárcsarnokot. Innen a *Ferenc* József-hídon haladtak át és azután külön villamos kocsikon *Budafokra* rándultak, a hol a pezsgőgyárakat tekintették meg. Délután a kereskedelmi részvénytársaságot és a kereskedelmi muzeumot nézték meg, este pedig résztvettek a kereskedelmi csarnoknak tiszteletükre rendezett disztrakomáján. A kereskedelmi csarnok termeiben ma este fényes lakoma volt a bosnyákok tiszteletére. A banketen jelen volt *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter, *Nagy* Ferenc államtitkár, *Lánczy* Leó, *Falk* Miksa dr. és több kitűnőség. A fényes lakoma alatt számos tószót volt, köztük rendkívül érdekes volt a kereskedelemügyi miniszter beszéde, ki a

bosnyák vendégekre és a házigazdákra üritette poharát.

— A bécsi halálos párbaj. Bécsből jelentő tudósítónk telefonon: *Löwenfeld* gyáros, a ki *Soyka* huszárhadnagyot párbajban agyonlőtte, ma anyjával Bécsbe érkezett. Azonnal jelentkezett a törvényszéknél, a hol kihallgatták s vallomásáról jegyzőkönyvet vettek föl. A kihallgatás két óra hosszáig tartott. Délben a császárvárosban az a hír terjedt el, hogy *Löwenfeld* felesége, a ki miatt a végzetes párbaj történt, öngyilkossá lett. Ezt a hírt később megcáfolták.

— A város közgyűlése. Az elhalasztott október havi közgyűlést holnap, szerdán tartja meg Aradváros törvényhatósága. A közgyűlésnek több közérdekű tárgya van. Igy a központi választmány jelentése az aradi képviselő választásról, a rendőrtisztek inspekciónak felemelése, *Edvi-Ilés* László indítványa a vértanu-szobor megvilágításáról stb.

— A pénzügyminiszter és az adóbehajtások. Az adóvégrehajtások ellenőrzésére kiküldött bizottságok jelentéseiből a pénzügyminiszterium azt konstataálta, hogy az adóbehajtás nem felel meg az állam kívánalmainak s e felfogás szerint az adószedők nem teljesítik elég pontosan a köteleességeiket s a végrehajtók működésével sincsenek megelégedve. Hivatalos körökben azt tervezik, hogy az adóhivatalok fölé állandó ellenőrző bizottságokat állítanak s ezeknek lesz gondja arra ügyelni, hogy a hátralékok tulságosan ne szaporodjanak.

— *Bercsényi* haldoklik. *Bercsényi* Béla, a budapesti *Nemzeti Színház* kitűnő művésze, aggasztóan megbetegedett. A művészt, mint tudósítónk táviratozza, ma újabb szélhűdés érte s azóta eszméletlenül fekszik ágyában. Orvosai lemondtak életéről.

— Bécsi iparosok a királyhoz. Bécsből táviratozza tudósítónk: E napokban nyújtják át ő felségének azt a feliratot, a melynek megserkesztését a beruházási törvény létrejövetele alkalmából az iparos klub a többi gazdasági testületekkel együtt határozta el. A feliratot a kereskedelmi kamarák és az összes jelentékeny ipari testületek aláírták és a felirat a többiek között ezt mondja: A midőn Ausztria népei meghallották ő felségének a népképviselőkhöz intézett azon figyelmeztetését, hogy dolgozzanak, az iparosok nyomott kedélyében az az örömteljes remény ébredt fel, hogy sikerülhet a pangás szomorú idejét megszüntetni és serény munkával jobb idöket előkészíteni. A felirat kiemeli a kormánynak a hatalmas akadályok legyőzésében tanúsított feláldozó fáradozásait, valamint a képviselők önmegtartó szorgalmát és ezt mondja: A rég óhajtott művek, a vasúti vonal Triesztbe, a csatornák, a folyamszabályozások Ausztria összes tartományaiban, a forgalomnak tartós feléledését és a mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari alkotások feltételeinek javítását fogják előmozdítani. Az iparosok a legmélyebb, szívből jövő hódolatteljes köszönetüket fejezik ki ő felségének, a ki mindezekre az alkotásokra erőteljes impulzust adott és szilárd bizalommal néznek a jövő elé, hogy e nagy művek ő felsége dicsőségére és Ausztria népének tartós hasznára dicsőségesen fognak befejezteni. A felirat végül áldást kíván ő felségének.

— Arany-láz. *Torockáról* jelentik lapunknak: Nagy feltűnést keltett itt és a környéken, hogy a ládházi hegyekben egy román paraszt nagyobb arannyal érezett követ talált. Nagyobb hitelesség okáért az illető értékes követ mutogatta is. Azonnal jelentést tettek a leletről a földtani intézetnek és noha *Böckh* János igazgató valószínűtlenné találta, hogy a ládházi határban, ahol mészhégyek vannak, ilyen aranyban bővelkedő hegy lehessen, egyik osztálygeológust Ládházára küldötte, akinek az arany találó paraszt volt a kalauzolója. Erthező érdeklődéssel leste az egész környék a tudós kiküldött munkáját, ki azonban, miután a ro-

mán kalauz oly helyre vezette, melynek geológiai összetétele mész, kijelentette, hogy ki van zárva, hogy a közelben aranyat találhassanak, miután eruptív kőzetre, mely az arany jelenlétére némiképpen sejtetne, egyáltalában nem akadtak. Az arannyal ezeket kődarabot hihetőleg Vöröspatakon lopták. Baj az, hogy a lelet hírére azonnal alakult 16,000 frt. tőkével egy konzercium, tisztán a kutatásra, mely az aranyhegyet megvette. Most persze a pénz java elveszett. Hogy az esetben mi van több, jóhiszeműség, avagy csalás, ennek eldöntésére vizsgálat indult.

— **Ellenőrzési szemlék.** Pár nap óta civil néptől hangos az aradi honvédkaszárnya udvara. A népfelkelők ellenőrzési szemléje folyik le ott, a melyet *Telbisz Béni* honvédfőhadnagy tart. A jövő héten lesz ugyancsak a honvéd tartalékos legénység szemléje. November 4-én a közöshadseregbeli tartalékos tisztak gyűlnek a várbán *Selimák Ignác* alezredes, hadkiegészítő kerületi parancsnok előtt az ugynevezett Hauptreport-ra. A honvéd tartalékos tisztaknek Lugosra kell átmenni szemlére.

— **Szaporodnak a baptisták.** Orosházáról jelentik, hogy és az egész Békésmegyében a baptista vallás rohamosan terjed. Nincs oly hét, a melyiken 10—15 áttérés ne történék. A napokban egyszerre huszan tértek át. A keresztelezés a Megyasói gőzmalom alatti gödörben történt, nagy nézőközönség jelenlétében.

— **Tigrisvadászat Esztergom megyében.** Esztergom megyének ritka szenzációja van, a melynek révén egész nyugodtan beleképzelheti magát a legsötétebb Afrikába. A vármegye területén egy valóságos eleven tigris csatangol, amely bizonyosan valamely kóbor menaszériából szökött meg s kiéhezett voltában rém módon veszélyezteteti emberek és állatok életbiztonságát egyaránt. A derék tigris legutóbb Párkány község alatt vizitelt, ahol *Kramer* mészáros kárára *harminc szarvasmarhát széjjeltépte.* Ma katonaságot vezényeltek ki, amely hajtóvadászatot fog rendezni a vérengző vadállat ellen.

— **A szerb királyi pár illuminációja.** Zimonyi levelezőnk szenzációs hírt közvetit hozzánk a szerb fővárosból. Bejárta a lapokat az a hír, hogy *Krusevác* városban, ahova *Sándor* királyt és *Draga* királynét nagy parádéval várta, veszedelmes tűz pusztított. Egy tűzijáték-kereskedés gyuladt ki és rémítő veszedelemmel felrobbant az egész raktáron levő nagy tűzijáték-készlet, mely arra az ünnepies alkalomra volt szánva, hogy vele a királyi pár megérkezésének öröme illumináljanak. Közvetlen a királyi pár megérkezésének napja előtt történt a katasztrófa. Az illuminációt elsiettek egy kissé és ehhez a rémes sietséghez csakhamar sokféle gyanu férközött. A robbanásnak nemcsak a nagy üzlet, hanem több ember is áldozatul esett. Mint tudósítónk jelenti, maga a kereskedő is, kinek üzletében a rakéták voltak, jelentékenyen megsebesült. A királyi pár a katasztrófa miatt azután el sem ment *Krusevácra.* Most érdekes fordulatot vett ezen dolog, mert komoly a gyanu, hogy maga a kereskedő gyújtotta fel a tűzijáték-raktárt, hogy a tűzkár-után a biztosítási összeget felvegye. A gyanut különösen azon körülmény erősíti meg, hogy a kereskedő az üzletből az összes értékesebb dolgokat, a pénzt és értékpapírt a tűz kitörése előtt kihordta. Ma a szerb belügy-miniszter is leutazott *Krusevácra,* hogy a vizsgálatnál jelen legyen. A kereskedőt elfogták. Az eset nagy izgatottságot keltett.

— **Pusztítják a burokat.** A délafrikai háború színhelyéről ma a következő táviratok érkeztek: *Schönmann* bur parancsnokot ma agyonlőtték. A *Voolefardt,* Lotternek egyik tisztje

ellen kimondott halálos ítéletet ma megerősítették. *Lotter* csapatának további tíz emberénél az ellenők kimondott halálos ítéletet élethossziglani fogságra változtatták át. Két fiatal embert a háború végeig tartó fogságra és husz botütésre ítélték. *Sheepers* parancsnok, a kinek elfogatását már jelentették, *Kopjesgraal*nál e hó 11-én az angolok kezébe esett és e hó 12-én egy mozgó-ápolóban a bloodriveri állomásra és onnan vasuton *Matjesfontein*be vitték őt. *Sheepers* súlyosan beteg.

— **Zavargás egy szálló égésénél.** *Brüsszelből* táviratozzák, hogy ott ma a *Kontinental*-szálloda leégett. A tűznél a tolongás olyan óriási volt, hogy a tűzoltóknak a *Brouckire-teret* erőszakkal kellett kiüríteni és a rendőrségnek fegyverrel kellett használnia. A rendőrséget tütyüléssel és püsszegéssel fogadták. A katonák kénytelenek voltak négyszer akcióba lépni. Híre jár, hogy számos ember megsebesült, vagy lórúgás által megsérült. A tömeg a *Marseilleisét* és a *Carmagnonlét* énekelte. Ezután a *Brouckire-teret* korlátokkal zárták el és, avval fenyegették a tömeget, hogy a tüzi fecskendőt ellene fordítják. Végül a teret a katonaság megszállotta. A tűz alkalmával egy nagy létra, melyet a tűzoltók a házhoz támasztottak és a melyen több tűzoltó volt, eldőlt. Két tűzoltó megsebesült, az egyik súlyosan.

— **Házasság.** *Kohn Samu* Déváról folyó hó 27-én délután 4 órakor lép házasságra az aradi izr. imaházban *Riesz Sámuel* leányával, *Margit* kisasszonnyal.

Halle Samu hosszúsói bérlő ma esküdtött örök hűséget *Blau Anna* kisasszonynak, özv. *Blau Adolfiné* leányának.

— **Tűzérhadnagyból szerzetes.** *Entlicher* Frigyes tűzérhadnagy néhány héttel ezelőtt lemondott tiszti rangjáról s novicius gyanánt belépett a heiligenkreuzi cisztercita apátságba. Ez az elhatározása már régibb keletű s hadnagy korában is tevékeny részt vett a katolikus egyesületi életben. Atyja, aki a purkersdorfi vakok intézetének igazgatója, nagy szerepet játszik a bécsi katolikus körökben.

— **Nagy beteg orosz író.** *Gorki Maxim,* a hírneves orosz író, súlyosan megbetegedett. Orvosai tanácsára *Nisni-Norgorodot* elhagyja s a melegebb déli éghajlatot keresi fel, miután élete a legnagyobb veszélyben forog. Betegségének fő oka a túl eszített szellemi munka. A kitűnő író nagy betegen is egyre dolgozott s csak most fejezte be „*A Wazmenow család*” című nagy hatású drámáját.

— **Öngyilkos öreg ember.** *Makón Szűcs Pál* 78 éves öreg ember a miatti elkeseredésében, hogy lábaja nem gyógyítható, s hogy azt legközelebb amputálni kell, a padlás gerendájára felakasztotta magát. Tettét hozzátartozói csak későn vették észre. Az előhívott orvos már csak a beállott halált konstataálta.

— **Végzetes csók.** Hogy egy csók néha mily veszedelmes lehet, mutatja a következő eset, melynek epilógusa a minap játszódott le a chicagói törvényszék előtt. Egy chicagói szépség szülei bepörölték leányuk vőlegényét, mert ez, mikor sarlach-beteg volt, megcsókolta menyaszonyát, a minék az lett a következménye, hogy a szép leány is megkapta a betegséget és ez nála oly veszedelmesen komplikálódott, hogy belehalt. A bíróság nagy összeg pénznek, mint kártérítésnek a megfizetésére ítélte a fiatal embert, aki még szerencsésnek mondhatja magát, hogy nem emberölés miatt ítélték el.

— **Agyonlőtt táncosnő.** Turinban *Barberó* Elvira hírneves táncosnő kedvese, *Capra Carló* jogász három revolverlövessel agyonlőtte. A táncosnő szakítani akart a szegény diákkal, kit szülei ugyis kitagadtak s egy gazdag kereskedővel akart viszonyt kezdeni. A diák emiatti elkeseredésében követte el a gyilkosságot.

— **Lezuhant turista.** *Zürichből* távirják, hogy ott tegnap egy fiatal tanárnő fivérével a *Deut de Lys* hegycsucsot akarta megmászni. Már jó magasan jártak, midőn a tanárnő egy

hegyszakadéknál elcsuszott s a mélységbe bukott. Holttestét pár óra múlva *Zürichbe* szállították.

— **Jelenet az utcán.** *Budapesti* tudósítónk sürgönyzi: Ma este *Vastenics Miksa* 8 éves tanuló a *Kálmán-utca* 19. számú ház előtt játszadozott. Közben a járókelők közül valaki fellökte. A kis fiu oly szerencsétlenül esett a kövezetre, hogy koponyája betört és agyrázkódást szenvedett. Életveszélyes sérülésével a mentők vitték a *Rókus-kórházba.*

— **Meglopott vendéglős.** *Sonkovich János* makói vendéglőshöz két rendbeli vándor-komédiás csapa szállott meg. Azonban, dacára, hogy reklámjaik szerint az övékéhez hasonló mutatóványokat „*még nem látott ez a girhes Európa*”, mutatóványaik iránt egy csepp érdeklődés sem mutatkozott s így rendkívül rosszul ment a dolguk. Talán ez az oka, hogy nemcsak a szálláspénzzel maradtak adósok, hanem a vendéglős ruhaneműit is, mintegy 50 korona értékben elemelték s a lopott portékával *Makórol* mint füst és pára nyomtalanul eltűntek. A rendőrség országosan körözi őket.

— **Kegyadomány és elgázolás.** *Henriett* belga királynő fogata tízes paripák által röptve robogott *Brüsszel* felé és a szilaj lovak elgázoltak egy névtelen valakit, egy utkaparó közönséges munkásembert. Az elgázolás halálos sebet ejtett a munkásemberen, ami azonban a hivatalos megállapítás szerint igen jelentéktelen kis mozzanattá zsugorodott az által, hogy a rendőri közegek egyuttal megállapították azt is, hogy maga az utkaparó volt az elgázolás oka és senki más. Mégis, nehogy bárkinék is oka legyen panasza, a belga rendőrség ötven frank végkielégítéssel akarta boldoggá tenni az utkaparó hátramaradt özvegyét s négy árváját. A királyné azonban a *brüsszeli* rendőrség hiperboljális szükmarkuságával szemben foglalt állást és megtoldotta a hatóságilag kiutalt összeget, még — negyvenezer frankkal. Egy kis differencia a fejedelmi felfogás és a szolgálatkész hivatalos felfogás között!

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész *Templom-utca* 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **Felhő Rózsi** fényképek szemléltethetők meg *Porter Vilmos Nagy Aruházának* kirakataiban, a Szabadság-téren. Ugyanott láthatók és vásárolhatók nemcsak ilyen fényképek, hanem *levelezőlapok* is, melyek a bájos művésznőt legjobb szerepeiben ábrázolják, *Felhő Rózsi* számos tisztelői bizonyára örömmel veszik ezt tudomásul.

— **Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révess Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— A nagyérdemű közönség b. figyelmébe** ajánljuk a helybeli szolid és törekvő *Czigelbrier Győző* vaskereskedő céget vaskályhák, takaréktűzhelyek, konyhaedények, gazdasági cikkek és mindenemű szerszámok bevásárlása céljából.

Öngyilkos leányka.

(Tizenegy évvel a halálba.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, október 15.

Megdöbbenő eset történt tegnap *Nagyváradon.* Egy 11 éves leányka, ki még alig tudhatott valamin az élet küzdelmes oldaláról, felakasztotta magát és mire észrevették, már halva volt.

Azt mondják, hogy a gyermek kedélye átlátszó és félreismerhetetlen, de ennek a szegény holt leánykának tragikus vége egy örökös kérdés marad. Még csak sejtetni sem lehet, hogy mi vitte a végzetes lépésre.

Az esetről következőket jelenti tudósítónk: *Keresztési József* nagyváradai bérkocsisnak fiatalabb éveiben viszonya volt egy nővel, kitől egy kis leánykája született. Később *Keresztési* elmaradt a nőtől és törvényes frigyre lépett jelenlegi nejjével, aki azóta már három

gyermeknek az anyja. Keresztési mint egy jó-
érzésű apa, az előbbi viszonyból származott kis
Szokai Rózát is a házához vette, ahol felesége
csakugy tartotta, mintha saját gyermeke lenne.

Már 11 éves kort ért el Szokai Róza, el-
végzett négy elemi osztályt s mostanában ott-
hon segített mostoha anyjának a ház körüli
munkában. Ügyességeért, szerénységeért min-
denki szerette. Vig kedélyű nem volt, de bu-
sulni sem igen látták, csak az édes anyja után
bánkódott, kérdezősködött többször.

Tegnap reggel Keresztésiné a piacra ment,
férje már jókor reggel kihajtatott a bérkocsi-
állomásra.

Ugy háromnegyed 9 óra körül hazament
Keresztési, mert eszébe jutott, hogy a katonai
ellenőrzési szemlén a várban jelentkeznie kell
és ezen célra szüksége van katonakönyvére, a
mely otthon volt a szekrényben.

A katonakönyvet magához vette és ismét
eljött otthonról. Ekkor még látta Rózát, amint
a kisebb mostohatestvérkéivel játszadozott. Rá-
juk is szólt, hogy jól viseljük magukat, amig
anyjuk hazajön a piacról.

Tíz óra tájban egyszerre csak eltűnt Róza
a testvérei köréből. Az ugyanazon házban lakó
napszámos és felesége, kik a fászinben fát
rakosgattak, látták hogy a leánya az istálló
felé ment, de nem vetettek ügyet rá.

A gyermekek el is feledkeztek Rózáról,
majd csak mikor 11 órakor hazajött anyjuk a
piacról, ennek kérdezősködésére mondták, hogy
ők bizony nem tudják, hová lett a Róza. Ke-
resztésiné nyugtalan lett és mindenütt keres-
tetni kezdte a kis leányt. Majd a szomszéd
utbaigazítása folytán a 9 éves Mari leányká-
ját küldte az istállóba, hogy nézze meg ott
Rózát.

A kis Mari el is indult s miután az istálló
földszintjén nem találta néniét, felmászott a
szénával telt padlásra. Mikor a nyíláson felér-
kezett, rémes látvány űltött a szemébe. Róza
néniét egy nadrágszíjra akasztva találta, élettelen-
ül függött alá az egyik szarufáról.

Az iszonyu látványtól a kis leány úgy meg-
ijedt, hogy összerogyott és a padlányíláson
vissza leesett az istálló földjére. Szerencsére az
istálló nem magas és a földjén szalma volt el-
hintve, így a leánya nem ütötte meg magát.

Visitására összeszaladt a ház népe. Fel-
mentek a padlásra, a gyermeket levágták a
nadrágszíjról és jelentést tettek a rendőrségnek.

Csakhamar megjelent a helyszínen Baranyi
Ményhért rendőrbiztos, ki Kassay dr. orvost hi-
vatta, hogy vizsgálja meg a gyermeket. Az elő-
hívott orvos azonban csak a halált konstatál-
hatta, a gyermek hullája már egészen hideg
volt. A külérőszaknak semmi nyoma sem mu-
tatkozott s így kétségtelen, hogy a kis leány
öngyilkosságot követett el. A nadrágszíj, melyre
felakasztotta magát, az apjéé volt.

Baranyi rendőrbiztos kihallgatta a házia-
kat, hanem semmi olyan nem merült fel, a mi
okot adhatna az öngyilkosságra.

Pletykáznak egyet-mást, de a valódi
okot eddig nem lehetett kideríteni.

A hullát tegnap este beszállították a bonc-
házba, a hol a mai nap folyamán fel fogják
boncolni.

SPORT.

+ Maione Vincenzo vivóiskolája. Ma, októ-
ber 15-én vette kezdetét Mayone aradi olasz
mester vivótanfolyama. A nemes sport gyakor-
lására szakadatlanul nagy számban jelentke-
tek az idén, úgy hogy Mayone alig rendelkezik
még néhány szabad órával. Egyeseket, vala-
mint kisebb-nagyobb csoportokat a tanfolyam

megkezdése után is bármely napon elfogad
tanításra Mayone, ha azok előre jelentkeznek
nála az Eötvös-utcai (Andrényi Kálmán-féle
házban levő) vivóiskolában.

TANUGY.

(—) A kereskedők és a tanonc oktatás. Az
aradi kereskedők egy része beadványt intézett
a tanonciskola felügyelő-bizottságához, hogy a
tanonc-iskola látogatása alól a tanoncokat a
hónap elején a hétköznapokon mentse fel s az
előadást vasárnap tartásuk meg ezek helyébe.
Ezen indítványt a kereskedők egy másik cso-
portja helyteleníti, miután nekik meg éppen
vasárnapokon van szükségük a tanoncokra,
éppen ezért a régi beosztást kéri megtar-
tani. A kérelmek fölött a legközelebbi fel-
ügyelő-bizottsági ülésén fognak határozni.

Kerpel Izsó

kölcsönkönyvtárába

a következő

ujdonságok és pótlások érkeztek.

Beniczky: Az első nyom, Ohnet: A
könnyűvéreiek, Turgenieff: Füst, Lie: Az el-
átkozott, Wichert: Apja fia, Brödy: Árva leá-
nyok, Sirven: Két férj, Braddon: Honora titka,
Rákossy: A bujtogatók, Verga: D'Arce kapitány,
Philip: A szépség győzelme, Mathers: A tü-
kőből, Crawford: A király gyermekei, Suve-
rin: Századvégi szerelem, France A: A vörös
liliom, Prévost: Laura hugom, Crocker: Két
ur szolgálja, Bourget: A különc, Barilli: Do-
dero kapitány, Byr: A titokz. vendég, Vér-
tesi: A szerencse fia, Montépn: Szőke boszor-
kány, Göre G. Bolygás az világban, Mirbeau:
A szobalány naplója, Gaskellné: Mély titok,
Marlitt: Tizenkét apostol, Ford: Két házasság,
Carlyl: A francia forradalom, Seroo: Arany-
borjú, Utolsó napsugár, Montépn: A vörös bo-
szorkány, A macskaszem, Bacot: A titokteljes
nő, Mayer Onecese, Bánfi: A barlang titka,
Baróti: Bandi, K. Nagy S.: A 101-ik árva,
Vaszkó: Küzdelem a létért, Gaal: A pince-
szoba, Tábori: Mátyás ifjúsága, Tutsek: Evike
vándorlása, Alcott: A kis róza, Sebők: Két
árvízes gyerek stb. stb.

Németben: Schubín: Grfin Erika, Fakt:
Der Postillion, Conard: Schicksalsbraut, Norris:
Freund Imi, Malot: Baccarat, Kielland: Schnee,
Hopfen: R. Leichtfuss, Farina: Um d. Glanz,
Braddon: In Acht u. Bann, Wolzegen: Die
Kinder der Excellenz, Becher: Was d. heilige,
Wood: Auf der Fährte, Voss: Kinder d. Sü-
dens, Tinsean: Der beste Theil, Sienkiewicz:
Hanna, Remin: Jahre des Gährens, Reade: E.
einf. Herz, Philips: Wie in ein S iegel, David:
Das Blut, Mariot: Caritas, Multatuli: Hewelaar,
Die Abenteuer d. kl. Walter, Mirbeau: Garten
d. Qualen, ortm. Reich: Die Gewalten d. Tiefe,
Proel: Leute v. Heute, Sacher M.: Entre-nous,
Wolzogen: Die arme Sünderin, Kaviar-Kalen-
der, Heimbürg: Hilgendor, Amguter: Persiens
Streitleben, Sienkiewicz: D. Urtheil d. Zeus,
Garberg: Leni Mama, Schubín: Oesterreich,
Oertzen: Glückl. Hand, Hamsun Knut: Victo-
ria. *Itjts. Iratok:* Klement, Rhoden. Helm stb.-tól.

Francziában: Gyp: Les leons Docteurs,
petit bleu, Professionel lover, Ces pameres
Normands, Prévost: L'heureux ménage, Hire:
Maitresse de roy, Meutofaud: La chaire, Orme-
nil: Le boudoir, Viollis: La recompense, Feuil-
let: L'histoire d' me Parisienne, Ivel: Demi
la femme, Delacles: Les liaisons, Anatele fran-
ce: Le mannequin, Mendés: Hist. d'amour, etc.
Angolban: Ouida; Bimbi, Colluis: Affer
dar, Mary: A kidden terror, stb.

Kölcsöndíj: 1 óra 1 korona 20 fillér, vagy
kötetenként fizetve 8 fillér.

A kölcsöndíj a tanuló ifjúságnak 1 óra 1
kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Kiváló tisztelettel:

1345

KERPEL IZSÓ

kölcsönkönyvtára Aradon.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Az új-aradi gyilkosság. Puterics András
gyilkosait, kit tudvalevőleg f. hó 6 án este
Vinga és Új-Arad között meggyilkoltak, a csend-
őrség bekísérte a temesvári kir. törvényszék-
hez. A hét gyilkos, névszerint Lakatos Ferenc,
Kiráts György és Simon, Böcz Sebők, és Márk,
id. Böcz János és ifj. Böcz János tegnap óta a
temesvári kir. törvényszék lakói. A gyilkosokat
a mai nap folyamán hallgatta ki Kóder Pál
vizsgálóbíró; valamennyien konokul tagadják a
terhükre rótt bűncselekményt.

§ A jogászok és a kutyakorbács. A „Petru
maior” című budapesti román önképzőkörben.
egyik ülés alkalmával Mezei Gyula joghallgató
gyakori közbeszólásával zavarta az ülés mené-
tét, Fruma János elnök rá is szolt e miatt
Mezeire, a ki mint vendég volt jelen az ülésen
s megjegyezte:

— Az ideákat tanulni kell, tőlünk pedig
tanulhat a t. közbeszóló ur!

Mezeit ez a csendes rendreutasítás nagyon
felbőszítette s másnap levelet intézett Fruma
János és Navrea Mihály elnökökhöz, amelyben
a következőket írta:

Önöktől lovagias elégtételt nem vehetek,
mert elintézetlen ügyeik vannak. Miután ekép-
pen én felmentve érzem magamat, hogy önök-
kel lovagias uton tárgyaljak, diszkvalifikálom
önöket.

Mezei ezt a sértő tartalmu levelet többek-
nek is megmutatta. Fruma és Navrea ezen le-
vélért kutyakorbácscsal vettek maguknak elég-
tételt Mezein, a kit a nyílt utca során úgy meg-
verték, hogy az orvosi látélet szerint sérülé-
seinek gyógytartama napokig tartott.

Mezei könnyű testisértés vétségeért jelen-
tette fel támadóit, akik viszont a mai Handl
bíró előtt tartott tárgyaláson becsületsértés vé-
tségeért emeltek viszonyvát a sértő tartalmu
levélért Mezei ellen. A tárgyalás után a bíró
dr. Weisz Sándor védő meghallgatása után Fru-
mát és Navreát könnyű testisértés vétségeért
8—8 napi fogházra ítélte. Mezei Gyulát pedig
a viszonyvát alapján becsületsértés vétségeért
40—40 korona pénzbüntetéssel sújtotta. Az
összes felek felebbeztek.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

— Fizetésektelenség. A bécsi Creditoren-Ver-
ein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést:
Draskovics Milinkó, Topola, — Atanabkovicz Mita,
Sohabatz. — Manojlovics Andjel, Negotin. — Zsiv-
kovicz Svetislav, Pozsarevac. — Klement Viktor,
Graz. — Schützer József, Branek. — Grünspan
Samuel, Jaroslau. — Mükler Ernő, Bécs.

S z e s z ű z l e t.

— Október 15. —

Mai jegyzéseink: Késsárd nagyban nyers szesz 113
korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban
118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100
liter 0/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szártott moslák: 12-80—13— korona mmásanként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 15. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilo-
grammon felüli sulyban — fillérig. Oreg közép pá-
ronként 300—400 kilogramm sulyban 92 — 93 fillérig.
Platal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban
91 — 92 fillérig. Platal közép páronként 251—320 kilo-
gramm sulyban 91 — 92 fillérig. Platal könnyű páron-
ként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.
Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli
sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilo-
grammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páron-
ként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.
Romániai eredeti (Stachi) Nehéz páronként 240 kilogram-
mon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként
240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli
sulyban 90 — 91 érig. Közép páronként 240—260 kilo-
gramm sulyban 89 — 90 fillérig. Könnyű páronként 240
kilogrammig terjedő sulyban 89 — 90 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pe-
dig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm suly-
ra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések
teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm
vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 40/0 vo-
nandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) su-
lya vételük lányadónak.

Sertéselészám. Október 12. napján volt készlet 43,024
darab, október 13. napján felhajtott 1301 darab, október
13. napján elszállított 1132 darab, október 14. napján
maradt készletben 43,193 darab. Ualet: Változatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 15.

Déltőzsde. A búzakínálat kielégítő, a vételkedv korlátozott. Nyugodt irányzat mellett 32.000 métermassza került forgalomba, tartott árakon. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item (Buza, Rozs, Zab, Tengeri) and Price range (e.g., 7.95-7.96).

Zárul 5 órakor:

Table with 2 columns: Item (Buza, Rozs, Zab, Tengeri) and Price range (e.g., 7.97-7.98).

Zárul 5 órakor:

Table with 2 columns: Item (Oestrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, etc.) and Price (e.g., 621.50).

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, október 15.

Table of exchange rates for various items like Magyar aranyjárdék, Oestrák papírjárdék, etc.

REGÉNY-CSARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

Írta: Théuriet André.

(Folytatás.)

Elhalgattak. Etienne visszaemlékezett az egy hét előtt tett szomorú fölfedezésekre, s ezeket Desroches kisasszony látása még jobban emlékeztetébe idézte; arca elkomorult. Teréz mintha kitalálta volna, hogy micsoda gondolat gyötri a fiatal embert, szinte megzavarodott a szerep miatt, melyet játszott. Elfordult, s a sziklát borító repkény leveleit kezdte morzsolni. Az egymásba fonódott ágakon keresztül a mosónő gyanakodó pillantással szemlélte a fiatalokat, s sulyka megszűnt verni. — Etienne ismét leült, hogy a fiatal lánynak ne okozzon alkalmatlan ágot, festék tábláját tisztítani, s ecseteit összeszedni kezdte. Mikor vázlatát s festőszereit össze akarta szedni, Teréz egy hirtelen mozdulattal megakadályozta.

— Hadd nézzem még! mondá igen hízog hangan.

Etienne a festményt visszatette az állványra, s Desroches Teréz ráhajolt, hogy jobban láthassa.

— Semmit sem felejtett ki, folytatá s ez a mosónő itt nagyon el van találva... Nehezebb embereket festeni, mint fákat?

— Egyformán, felelé Etienne, egy fa körvonalait nem könnyebb eltalálni, mint egy pórnojét.

— Hát akkor egy embert, ép oly hiven le tudná festeni, mint egy fűzfát?

— Azt hiszem, igen, mondá Etienne Te-

réznek megállapodott formájú s nyílt arcvonulatát csodálva, — s azután egyenesen szemé közé nézett s irírfálva mondá: Akarja, hogy megkisérssem az ön arcképét lefesteni, kisasszony?

— Igazán, kiáltott Teréz vig szemhunyorissal, lefestené az enyémet?

— El lennék ragadtatva, ha lehetséges volna.

— Nagyon lehetséges, felelé élénken s mindjárt elkezdhetjük, amikor csak tetszik.

— Hol és hogyan? kérdezte Etienne közbeszólva.

— Itt; mindennap, ha szép idő lesz.

— Igen, veté ellen a fiatal ember, de majd szabad lesz-e, nem fogják majd különösnek találni?

— O, felelt Teréz, gyakran sétálok egyedül keresztül-kasul a mezőkön; e szokást még parasztnő koromban vettem föl s ezt meghagyták... Atyám majd mindennap megy valahová, már ségóta nincs anyám, ki velem gondolna... A mint láthatja, végző a szomorúság árnyalatával, szabad ura vagyok tettemnek.

Ez utóbbi szavaknak kissé szomorú hangja meglepte Etiennet s azon botránys kalandot juttatá eszébe, mely Desroches asszony szökésével végződött. A fiatal leánynak is teher volt családja, valamint neki, úgy Teréz szívébe is kegyetlen idegenkedés fészkelte be magát az egyik szülő elkövetett bűne miatt. Sorsuknak eme hasonlatossága a fiatal embert meghatotta s elérzékenyíté Rokonszenves tekintettel nézett Desroches Terézre.

— Jól van, miután így áll a dolog, kisasszony, mondá szekrényét összetéve s állványát összehajtogatva, szolgálatjára állók: akarja hogy holnap elkezdjük?

— Ó nagy örömmel! kiáltott Teréz.

Etienne festőszereiből nyalábot csinált, hogy majd az agesimolnárnál leteszi.

— Tehát holnap délután ott fog találni a forrásnál.

Kezét nyújtá Teréznek, ki gyengéden szorítá meg — s aztán a malom irányában eltávozott.

Másnap egy óra után, egy szép augusztusi napon Etienne oly vágygyal, oly elragadtatással ment az agesi forráshoz, amit nem érzett a breuili lakodalom reggelén való eltávozása óta. A Desroches-kisasszonynak tett ígélet új kellemet öntött életébe. Jó szerencse volt reá nézve, hogy az egész héten keresztül egy oly értelmes, oly csinos fiatal leány ült mintának, aki Saint-Clémentin semmit mondó, kimért arcu polgárleányaihoz semmiben sem hasonlított. A kíváncsiság élénk érzetével várt Teréz megérkezésére, aki nem váratott soká magára; nemsokára szoknyasuhogástól kísért apró léptek tudatták, hogy a kis ösvényen már lejött, s a reggeli tolettében jelent meg a szikla-fordulónál.

A már állványra helyezett keret láttára Teréz fekete szeméi örömteljesen csillogtak, s mosolygott:

— Elkéstem? — kérdezé.

— Nem, — felelt Etienne, még jó három óránk van, s jól felhasználhatjuk.

A szikla mellé állította, fedetlen fővel, kiemelkedve a patak és a rét fölött, mint a hogy előtte való nap látta, s az új vászonra rajzolni kezdte.

Teréz készséggel engedelmeskedett Etienne utasításainak, bár a mozdulatlanság hamar elfárasztotta, s nehezére esett sokáig egy helyen maradni. Hogy Teréz ki ne fáradjon, Etienne az ülést hosszú szünetekkel szakította meg, mely alatt bizalmasan beszélgettek a forrás partján ülve, s a vizipókok szeszélyes kergetőzéseit nézték. Mikor a sávignei templom tornyában ötöt ütött, s mikor távozniok kellett, a fej rajza alig volt készen,

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Oktober 16. Szerda. Róm. kath. naptár: Gallusz. — Protestáns naptár: Gallusz. — Görög-keleti naptár (október 3.): Ar. Dénes. — A nap kél 6 óra 5 perckor, nyug: szik 4 óra 53 perckor. — A hold kél 9 óra 47 perckor, nyugszik 6 óra 58 perckor. Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 763.6 milliméter, délután 2 órakor 763.4 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor 10.9, délután 2 órakor 15.4. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor K. I., délután 2 óra-

kor K. 2. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm. Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Nyhe, száraz, később nyugaton borulás. Szabadságsarói emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-köszöntő. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye múzeum helyisége melletti ülésterem.

Oktober 16. Városi közgyűlés délután 4 órakor. Oktober 19. Az aradi munkás-védegyelet mulatsága (Wagongyári-kantin.)

Oktober 20. Az aradi korcsolyázó-egylet közgyűlése délelőtt 11 1/2 órakor (Kaszinó.)

Oktober 23. Az aradi atletikai-klub választmányi ülése este 8 1/2 órakor (Központi-kávéház külön terem.)

Oktober 26—27. Lóverseny Aradon.

Oktober 27. Az aradi polgári takarékpénztár felszámoló-bizottságának közgyűlése délelőtt 9 1/2 órakor (Szabadságtér 7.)

Oktober 31. Körlgyűzőválasztás Mondorlakon. November 3. Geyer Stefike hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

Table of train schedules for Aradrol and Aradra, listing departure and arrival times for various routes like Budapest, Erdély, Temesvár, Szeged, Brád.

IDEGENEK ARADON.

— Október 15. —

Vass szálloda. Szabó József ev. ref. lelkész Borossebes. — Lemberger Lajos utazó Budapest. — Kohn Jakab utazó Budapest. — Baron Mór utazó Budapest. — Gros József utazó Budapest. — Rosenthal I. utazó Budapest. — Lázár György utazó Budapest. — Pekárek József utazó Bécs. — Klein Izidor utazó Budapest. — Győri Lázár utazó Bécs. — Grauer József utazó Budapest. — Ungar Gyula utazó Bécs. — Schwartz József utazó Budapest. — Geier Dávid utazó Bécs. — Kauppe Arthur utazó Bécs. — Buda Ottó vendéglős Magyaróvár. — Schulcz Lajos kereskedő Kristyór. — Steiner Samu kereskedő Borossebes. — Salzburger Ede A.-Kubin. — Walner Gyula utazó Budapest. — Soher Ede kereskedő N.-Halmagy. — Wossele Rudolf kereskedő Mannheim. — Rothfeld József utazó Budapest. — Nacht Siktör intező Zimbró. — Deutsch Henrik utazó Budapest. — Sandirk István magánzó Budapest.

Városi színház.

Bérlét 16. sz. Páros.

Szerdán, 1901. évi október hó 16 án:

Pry Pál.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta: Poole János. Angolból fordította: Csiky Gergely.

SZEMÉLYLEK:

Table listing names of actors and their roles, e.g., Hardy, Eliz, Frank, Witherton, Stanley, Harry, fia; Bács Károly, Menszáros M., Réti István, Mezel Péter, Palóczl Pál, László Gy.; Pry Pál, Polgár S., Grasp, Gróth K., Willis, Nemes S., Marianna, Garai Hona, Subtléné, Tolnainé, Phebe, Komlóay I.

Kezdete 7 órakor.

Sürgösen kerestetik puztára

egy 50—60 év közt lévő jó családból való szegény

inteligens nő,

ki a házvezetést jól érti és tud jól főzni, egy magányos ur mellé.

Havi fizetése 10 forint.

Czim: **Vecsey József Mezőberény.** 1347

560—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a honvéd huszár laktanyánál építendő és átalakítandó kutak elkészítésével kapcsolatos összes munkák elvállalása iránt folyó év október hó 21-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1550 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi október hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

6353—901.

Hirdetmény.

Battonya község közönségének 1901. évi 78. számú közgyűlési határozata folytán a község tulajdonát képező Korona vendéglőben az illemhelyek átalakítási és az épület egyéb helyreállítási munkáinak végrehajtása 5082 kor. 75 fillér költség összeggel fogantatosítandó.

Ezen munkák végrehajtásának biztosítása céljából Battonya községének 1901. október hó 25-ik napjának délelőtti 10 órájkor megtartandó nyilvános zárt ajánlati és szóbeli versenytárgyalás hirdettetik. Az 5%-os, vagyis 205 kor. bánatpénzzel ellátott, lepecsételt zárt írásbeli ajánlatok, melyekben ki teendő, hogy vállalkozó a teljesítendő munkákat és a megállapított feltételeket ismerik és azoknak magukat alávetik, a kitűzött időpontig adandók be. A szóbeli árlejtés megkezdése előtt árlejtézn szándékozók szintén tartoznak a fent említett bánatpénzt letenni s a feltételeket annak jeléül, hogy azokat magukra nézve kötelezőknek elfogadják, aláírni. A szóbeli árlejtés befejezte után bontatnak fel a zárt ajánlatok. Később beadott utó, valamint távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A község fenn tartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül azok összegére, szabadon választhasson, avagy egyiket se fogadja el s a munkák végrehajtását tetszése szerint más uton biztosítsa.

A munkákra vonatkozó műszaki művelet és feltételek a község közigazgatási jegyzői irodájában naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Battonya, 1901. évi okt. hó 12.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a Staet Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivetelt nem tesz. Mindenki irhat érte bárholonnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne. Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők. 1841

Sokkal jobb mint a veres Putzpomádé

Globus - Putzextract.

Legujabb kitüntetése **Fritz Schulz jun. Akt.-Ges.,**
a párisi 1900. évi kiállítás **LEIPZIG és EGER.**
arany érme. Mindenütt kapható!

6663

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött mondorlaci körjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, a kik ezen állásteln yerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ában előirt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi. október 30-áig annyival is inkább adják be, mivel a később beérkező folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

A körjegyzői állás javadalmazása a következő:

1. Készpénz fizetés... .. 700 kor.
2. Termények váltása... .. 1000 kor.
3. Egy sessió föld haszonélvezete... .. 600 kor.
4. 42 méter tűzifa.
5. Természetbeni lakás.
6. Magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

A választás a körjegyzőség székhelyén, Mondorlakon a község házában f. évi október 31-én d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Arad, 1901. október hó 13-án.

Péczely,
főszolgabíró.

Vérszegénység, sápadtság, Ideggyengeség

ellen

biztos hatásu gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknel

az

Kellemes izü! Umbertó Nem keserü!

China-vasbor.

Az Umbertó-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségü borban feloldva kellemesen adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngéledők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor hatásáról. — Az **Umberto** China-vasbor egyszersmind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknel egyetlen étvágygerjesztő és kitünően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesitem, hogy Umbertó china-vasbora betegeimnel, különösen ideggyengéknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.

Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel
Dr. Zápory Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez“

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Városi és megyei
telephon 150. sz.

Ifj. Czeiler István

Városi és megyei
telephon 150. sz.

fa-árak gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

I. Gőzfűrészes árak:

Deszkák, padlók és gerendák
tölgy, bükk, dió stb. kemény-
fa nemekből 5 mm. vastagságtól
feljebb.

**Méret szerinti megren-
deléseket is elfogadok.**

Mindenemű keményfa rönköket veszek.

II. Épület asztalosság:

**Ajtók, ablakok, padozat
és parkett** gyors és nagybani
gyártása.

Különlegesség saját gyárt-
mányu **gördülő ablak faredő-
nyökben** (rolók).

**Portallé és modern bolt-
berendezések gyára** stb.

III. Gépeken való fakidolgozások, u. m.:

Fűrészelés (gerenda, palló s
deszka vágások; valamint **kanya-
ritások** (schweifolás, decoupirozás)
gyalulás (egyengetés és vastagság-
ból) **hornyolás** (kelelés) **furás,**
vésés és csapolás olcsó árban
darab vagy munka-óra szerint szá-
mitva. 1173

Cserépszáritó keretek raktáron.

Szállítható

≡ izzó ≡

harisnyák

(Auerhálók nem szab-
dalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden
égyre alkalmazhatók. 1178

25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt,
100 darab 20 frt

bérmentesen házhoz szállítva, jót-
állás mellett, utánvétellel, 1178

Gluhstrumph-Fabrik „BRILLANT“

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Mezőhegyesi
ménésbirtoktól vásárolt

prima tiszta

vető buza

jutányos árban

kapható

nagyobb mennyiségben is. Me-
zőhegyesi állomáson átveve,

Eliás Adolf és fia

gabonacégnél 1348

M.-Pécskán. — Aradmegye.

186—1901. szv. szám.

Hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir.
miniszteriumnak rendelkezése foly-
tán a nagyköriői, verseczi, békés-
csabai, bajai és dorosmai m. kir.
méntelep osztály részére 1901. no-
vember 1-től 1902. október hó 31-ig
szükségrendő kenyér, zab, széna,
esetleg muhar, ágy és alomszalma
kőolaj és keménytűzifa szállításá-
nak biztosítása végett 1901. októ-
ber 18-án délután 1 órára zárt aján-
lati árlejtést tűzött ki, amelyet
azonban további intézkedésig a föld-
mivelésügyi m. kir. ministerium egy-
előre függőben tart.

Az e lapban okt. 12-én (284.
számban) megjelent hirdetés tehát
egyelőre hatályon kívül helyeztetik.

Nagyköriői magy. kir. állami méntelep
Parancsnokság.

!!! Dohányzók figyelmébe !!!

Legujabb * *

* * Legjobb

szivarka hüvely

Noémi

Egyedüli raktár:

Hammerschlag Lipót

dohánytözsdejében.

1366 Arad, Andrassy-tér.

„SZÖNYEGŰHÁZ”
MEGYNYIT.

„SZÖNYEGŰHÁZ”
MEGYNYIT.

„SZÖNYEGŰHÁZ”
MEGYNYIT.

„SZÖNYEGŰHÁZ”
MEGYNYIT.

„SZÖNYEGŰHÁZ”
MEGYNYIT.

Arad, Neuman-palota

„Hungária” kávéház mellett.